

قانون مشاوران اعتباری و سرمایه‌گذاری بانکی

چرخه اقتصاد در مسیر توسعه

وضع قوانین تسهیلگر

حذف قوانین زائد

امضای تفاهم نامه همکاری با منطقه ویژه اقتصادی گرمسار

امضای تفاهم نامه همکاری با منطقه ویژه اقتصادی گرمسار

تحت نظارت کانون فعالیت می کنند.

وی افزود: گرمسار محل تقاطع مسیر شرق - غرب و شمال - جنوب تجارت آسیاست و پتانسیل بالایی در جذب سرمایه گذار دارد. انتظار ما از اعضای کانون ایده پردازی برای هدایت سرمایه گذاران و تأمین کنندگان منابع مالی است.

سید محسن تسلطی، رئیس هیأت مدیره منطقه ویژه اقتصادی گرمسار نیز با بیان این مطلب که سرمایه شرکت ها و افراد در واقع منابع سرمایه ای کشور است، گفت: با این نگاه، هدایت منابع سرمایه ای به مسیر درست و از پیش مطالعه شده، در واقع جلوگیری از اتلاف منابع سرمایه ای کشور است. چالش های سرمایه گذاری برای فعالان اقتصادی روشن است و هدف از امضای این تفاهم نامه هموار کردن مسیر توسعه منطقه ویژه اقتصادی گرمسار و پیشگیری از اتلاف سرمایه است.

سیامک صمیمی دهکردی، رئیس شورای عالی کانون هم با تشکر از دعوت مسئولان منطقه ویژه اقتصادی گرمسار که بر مبنای تجارب ارزنده پیشین و دقت نظر مدیران آن منطقه، استفاده از خدمات مشاوره سرمایه گذاری را برای توسعه منطقه اقتصادی گرمسار لازم دانسته اند، گفت: استفاده از ظرفیت کانون که وظیفه سامان بخشی بر حرفه مشاوره سرمایه گذاری و نظارت بر عملکرد مشاوران عضو را بر عهده دارد، نشانه ای از حساسیت بالای شما در به ثمر رسیدن اهداف منطقه ویژه اقتصادی گرمسار است.

در ادامه جلسه هما سادات گوشه، عضو شورای عالی با تأکید بر اینکه سپردن مطالعات طرح به مشاور ذی صلاح، ریسک عدم موفقیت پروژه را پایین می آورد، گفت: منطقه ویژه اقتصادی گرمسار با جهت دهی به سرمایه گذاران می تواند الگوی مناسبی برای فعالان حوزه اقتصادی باشد.

در پایان جلسه ضمن امضای تفاهم نامه دوساله همکاری توسط مدیر عامل منطقه و رئیس شورای عالی کانون، طرفین بر مبنای ماده ۱۰-۳ تفاهم نامه بر ایجاد کارگروهی به منظور پیشبرد اجرای مفاد و نظارت بر چگونگی همکاری ها تأکید کردند.

تفاهم نامه همکاری بین کانون و منطقه ویژه اقتصادی گرمسار، صبح چهارشنبه ۱۵ شهریور ماه امضاء شد.

در این جلسه که با حضور سید محسن تسلطی رئیس هیأت مدیره، عبدالرضا نادری مدیر عامل و سعید نجم روشن مدیر سرمایه گذاری، هدایت مشاور رئیس هیأت مدیره منطقه ویژه اقتصادی گرمسار و سیامک صمیمی دهکردی رئیس شورای عالی کانون، هما سادات گوشه، عبدالخالق سجادی اعضای شورا و علیرضا کریم زاده دبیر کل کانون برگزار شد، طرفین بر لزوم همکاری های چند جانبه در جهت حفظ و هدایت صحیح سرمایه گذاری کشور تأکید داشتند.

عبدالرضا نادری، مدیر عامل منطقه ویژه اقتصادی گرمسار ضمن خوشامدگویی به مسئولان کانون، امضای تفاهم نامه همکاری را گامی مهم در راستای اهداف اقتصادی منطقه ویژه گرمسار دانست و گفت: آنچه موجب امضای این تفاهم نامه شده، در وهله اول تلاش در جهت حفظ منابع سرمایه ای کشور و بعد از آن لزوم بررسی دقیق جنبه های اقتصادی طرح ها از طریق انجام مطالعات امکان سنجی توسط مشاوران ذی صلاحی است که

چرخ اقتصاد در مسیر توسعه؛ باید ها و نبایدها

شکور آربین خواه

امروز کمتر کسی ممکن است منکر پیشرفت هایی باشد که به رغم همه مشکلات در کشور روی داده است. اما پرسش اساسی این است که آیا این، همه ظرفیت انسانی، مدیریتی، فنی و اقتصادی کشور بوده است. طبعاً پاسخ هر آدم منصفی چنین خواهد بود که تجربه و ظرفیت صنعتی - خدماتی کشور با این همه داشته و مقدرات می توانست نه تنها بخش صنعت را شکوفاتر و امید بخش تر کند بلکه حوزه اقتصاد عمومی کشور را نیز نشاط و حرکت بیشتری بخشد.

همگان می دانیم که شرایط اقتصادی کشور در آغاز به کار دولت یازدهم، مناسب رشد و توسعه نبود و به واقع بحرانی تر از آن بود که بتوان برای درمان زخم های عمیق آن امیدی زود هنگام متصور شد. با این همه و در پرتو تلاش های مسئولان، آرام آرام و با طمأنینه این زخم ها التیامی موقت یافتند اما هنوز با درمان فاصله ای بسیار دارند.

به باور کارشناسان توسعه اقتصادی، اگرچه مؤلفه های اثر گذار در تحقق آرمان های ملی، کم شمار نیستند اما به اذعان بسیاری از آنان اصلاح نظام بانکی از پایه های خیزش مورد انتظار اقتصادی است و با نگاهی به اهداف درونی سیاست های اصل ۴۴ که بخش خصوصی را میدان دار راستین عرصه بازپروری اقتصادی می شناسد لازم است در عین حال که به تعبیر معاون اول ریاست جمهوری "بخش خصوصی {باید} به هرمیزان که می خواهد سقف پرواز داشته باشد و بتواند چرخ اقتصاد را در دست بگیرد" ضروری است که منابع حیاتی کشور با حساسیت بالا و دقت نظر کافی صرف توسعه ای شود که از کمترین ریسک ممکن رنج ببرد.

اینک که به اعتبار کلام مسئولان رده بالای کشور، فرصت میدان داری بخش خصوصی فرارسیده و حذف قوانین زاید و دست و پاگیر لازمه حرکت این بخش شناسایی شده است آیا وقت آن نرسیده است که به وضع قوانین ضرور برای تضمین امنیت سرمایه گذاری و تغییر ساختارهای مناسب نیز بیندیشیم؟! اگرچه بخش عمده ای از مشکلات طرح های تولیدی متأثر از رکود نسبی حاکم بر فعالیت های اقتصادی کشور بوده اما شاهدیم که در همین شرایط برخی از طرح ها بسیار موفق عمل کرده و به توسعه نیز پرداخته اند.

بدیهی است که این توفیق در کنار مدیریت هوشمندانه، ناشی از مطالعه دقیق و جدی امکان سنجی طرح در آغاز بوده و سازه های این گونه واحدهای تولیدی بر پایه هایی مستحکم و مطالعه شده بنا شده است.

امروز، به ویژه در کشورهای توسعه یافته، بخش مطالعات امکان سنجی طرح ها به عنوان تضمین سودآوری سرمایه گذاری کلان، بخش بنیادی و اجتناب ناپذیر اجرای طرح های اقتصادی محسوب می شود و این مهم فراتر از حوزه اقتدار قانونی به حوزه فرهنگی کشیده شده و سرمایه گذاران بی آنکه اجباری در توجه به این بخش از کار داشته باشند دواطلبانه در مقام انتخاب بهترین مشاوران و بهره گیری از خدمات آنان در همه زمینه های فعالیت پیش روی خود، بر می آیند. اما به یقین ورود به این بزرگراه فرهنگی از معابر قانونی میسر شده که گاه در آغاز کار، به صورت مانعی در مسیر توسعه احساس شده و احتمالاً تلخکامی هایی نیز آفریده است ولی همگان می دانیم که گذار از معابر تنگ و

سخت قانونی در این کشورها، امروزه چه گشادگی هایی خلق کرده است. کانون مشاوران اعتباری و سرمایه گذاری بانکی که با هدف انتظام امور مشاوره سرمایه گذاری و در اجرای مصوبه مجلس شورای اسلامی ایجاد شده، به رغم آنکه مقرر بود تا دو ماه از تاریخ ابلاغ قانون (۱۳۸۶) آیین نامه اجرایی قانون مربوط تهیه و ابلاغ شود، تاکنون مغفول مانده و همین غفلت سبب ایجاد دشواری های بسیار در انجام وظایف این نهاد بوده و پس از آن نیز کوشش های مستمر در جهت رفع این کاستی بی اثر مانده و آخرین آن که انتظار می رفت در لایحه اصلاحی نظام بانکی به الزام انجام مطالعات امکان سنجی طرح ها توسط اعضای با صلاحیت این نهاد اشاره شود و از این طریق از اعطای تسهیلات به طرح های غیر اقتصادی توسط نظام بانکی جلوگیری گردد، ناکام مانده است!!! اکنون که مسئولان اقتصادی کشور بر آن شده اند که چرخ اقتصاد را در مسیر توسعه به حرکت در بیاورند، به نظر می رسد وضع قوانین و مقرراتی که بتواند منابع مالی محدود و حیاتی کشور را در مسیر درست توسعه هدایت کند و نظام بانکی را به اعطای تسهیلات، صرفاً به شرط انجام مطالعات امکان سنجی و نظارت طرح ها توسط مشاوران ذی صلاح تحت نظارت پیوسته این نهاد قانونی، متعهد سازد، ضرورتی بی چون و چراست. چرا که دیگر حق آزمون و خطا در این زمینه را نداریم و شاید اگر این آخرین فرصت ها را برای پرهیز از تصمیمات غیر علمی و تکلیفی در نظام بانکی از دست بدهیم اقتصاد را برای همیشه از دست داده باشیم.

همچنین در زمینه ایجاد ساختار منسجم و سازمان یافته برای جذب منابع مالی خارجی - که شرط کافی توسعه در شرایط اقتصادی امروز کشور محسوب می شود - می توان به ساختاری یکپارچه در بخش خصوصی، با اختیارات لازم در جهت تسریع در تصمیم گیری و اجرا، که از سردرگمی سرمایه گذاران خارجی بین نهادهای و دستگاههای مختلف کم کند و در عین حال به افزایش و ارتقاء ظرفیت ها و انطباق با استانداردهای روز دنیا بیانجامد نیازی مبرم داریم. اینک می باید همان طور که بازارهای ملی را از راه های منطقی مصون از آسیب سازیم می باید سرمایه های ملی را نیز مصون از آفت تخصیص های بی سرانجام و سرمایه گذاران خارجی را مطمئن از شرایط مناسب و منطقی فعالیت برنده - برنده اقتصادی کنیم.

تأکید اعضای پر لزوم رایزنی گسترده تر با نهادهای اقتصادی

جعفر حقیقی؛ مدیرعامل شرکت دیدگاهان نوین در انتقاد از سامانه رتبه بندی کانون، گفت: ورود داده در سیستم سخت است. اگر در مرحله ای به مشکل برخوردیم، مراحل قبلی ثبت نمی شود و راه رفته را باید از نو آغاز کرد. از طرفی گاهی برای اعضای روشن نیست بر چه مبنایی رتبه تخصیص یافته را به دست آورده اند.

حقیقی با پرسش از معیارهای رتبه بندی و گلایه از اعطای رتبه "ج" به شرکت متبوع خود، گفت: شرکت ما وابسته به بنیاد برکت و معتمد این نهاد است. ما با تلاش زیاد توانستیم اعتماد ستاد اجرایی فرمان امام را کسب کنیم. تمامی طرح های ستاد، از فیلتر شرکت ما رد می شود به همین دلیل بارها گزارش شرکت های الف کانون را مطالعه کرده ام و دریافتیم چیزی بیش از توان شرکت ما ندارد. رتبه بندی بر اساس چه معیاری است که یک شرکت با نیروی انسانی کمتر و طرح نویسی ضعیف تر رتبه الف می گیرد اما دیدگاهان نوین نه؟

سپس سعید شمس الدین، عضو هیأت مدیره شرکت مهندسی فن آور معادن و فلزات، با بیان اینکه تنها راهکاری که ارجاع کار را افزایش می دهد، ارتقای دانش است، گفت: توانمندسازی اعضای باید یکی از برنامه های کانون باشد. مطالعات بازار در طرح های امکان سنجی ضعیف است با این تحلیل ها مشاور نمی تواند مشکلات واقعی سرمایه گذار را شناسایی و رفع کند. سرمایه گذاری با انگیزه های متفاوتی رخ می دهد و با چارچوب های مشاوره منطبق نیست. اگر مشاوران به حرفه خود نگاه کلیشه ای داشته باشند و نتوانند نیازمندی های سرمایه گذار را درک کنند یا حاشیه های طرح را به خوبی

دومین جلسه هم اندیشی اعضای در سال ۹۶ بر مبنای دغدغه ارتقای جایگاه کانون با حضور رئیس شورای عالی، دبیرکل و نمایندگان شرکت های اعتماد گستر صنعت هرمزگان، کاوشگران بهره وری پویای پارس، سپر بیکران پارسیان، آماتیس رایین، دیدگاهان نوین، رایکا صنعت پاسارگاد، مهندسی فن آور معادن و فلزات و مهندسی فولاد مبارکه مهر جی، ۱۵ مردادماه در سالن کنفرانس کانون برگزار شد.

در آغاز رئیس شورای عالی کانون ضمن تشریح علل برگزاری هم اندیشی های محدود و آثار سازنده آن در برنامه ریزی ها و اولویت بندی های کانون، گزارشی از مهمترین اقدامات کانون و همچنین برنامه های آتی این نهاد را برشمرد.

آنگاه اعضای حاضر با طرح انتظارات خود از کانون و مسائلی مانند مشکلات ساختاری پیش روی مشاوران سرمایه گذاری، به روز نبودن دانش مشاوران، الزامات و ویژگی های مشاوره بین المللی، لزوم رایزنی گسترده تر با نهادهای سیاست گذار و شبکه بانکی برای تثبیت جایگاه قانونی کانون، به بحث و تبادل نظر پرداختند.

سیامک صمیمی دهکردی در گزارشی کوتاه از رایزنی مسئولان کانون با نهادهای پولی-مالی، به برگزاری جلسات با مسئولان وزارت صنعت، معدن و تجارت اشاره کرد و گفت: در طول یک سال گذشته جلسات متعددی با مسئولان این وزارتخانه داشتیم و از لزوم دقت در فاز صفر بسیار گفتیم هرچند تا نهادینه شدن فرهنگ استفاده از خدمات مشاوره سرمایه گذاری راه طولانی در پیش است، ولی ما در طی کردن این راه دشوار مصمم هستیم.

شناسند طبیعتاً موفق نخواهند بود.

شمس الدین با نقد رویکرد شرکت های بزرگ در ایجاد تمامی زنجیره های خدماتی و مشاوره ای در خود شرکت گفت: این اقدام به ضرر اقتصاد کشور است.

محمّدجواد آبگون؛ مدیرعامل شرکت کاوشگران بهره وری پویای پارس، با بیان اینکه ورود داده در سیستم رتبه بندی مشکل و زمان بر است، از برنامه های قانون برای توانمندسازی اعضا پرسید و گفت: منافعی که قانون برای اعضا ایجاد می کند رغبت برای عضویت را بیشتر خواهد کرد. به همین جهت خوب است مسئولان قانون دوره های آموزشی یا هر خدمت دیگری را که باعث ارتقای دانش اعضا می شود در دستور کار خود قرار دهند.

در ادامه پیام حسن خواه، مدیرعامل شرکت رایکا صنعت پاسارگاد، انتظار خود و اعضا را فراتر از ریزنی های فعلی قانون دانست و گفت: متأسفانه شاهد رشد پدیده مهرفروشی هستیم. قانون برای اصلاح این روند و صیانت از حرفه باید راهکاری بیندیشد.

وی افزود: تجدید نظر در نظام رتبه بندی یکی از درخواست های ماست. بهتر است به جای تمرکز بر ورودی شرکت به خروجی های آن توجه شود. امتیاز عواملی مانند سابقه، رزومه اعضای هیأت مدیره، تعداد نیروی کار و مساحت مکان، نباید از امتیاز تعداد پروژه هایی که شرکت گرفته، بیشتر باشد. حسن خواه درخواست کرد قانون موجبات ارتباط گسترده تر اعضا با هم را فراهم کند.

محمدرضا کریمی، مدیرعامل شرکت اعتمادگستر صنعت هرمزگان، با تأیید نظر اعضای حاضر اعتماد و همراهی بیشتر اعضا با قانون را یکی از راهکارهای تقویت نهاد دانست و گفت: مدتی پیش قانون نامه ای به استانداری ها فرستاد که بر استفاده از خدمات اعضا تأکید داشت. رونوشت این نامه به شرکت های استانی رسید و باعث شد ریزنی ما با نهادهای استانی اثرگذار شود.

وی در ادامه مشکل کار کردن زیرنرخ حق الزحمه های مصوب را مشکل بزرگی خواند و گفت: متأسفانه برخی همکاران با دادن نرخ هایی بسیار پایین تر از حق الزحمه مصوب قانون، باعث از بین رفتن بازار می شوند. پیشنهاد می شود قانون به مشکلات این چینی جدی تر رسیدگی کند.

داوود افشاری؛ نماینده شرکت سپر بیکران پارسیان گفت: یک سال پیش عضو قانون شدیم. در این مدت به بانک های زیادی مراجعه کردیم، در اغلب موارد بانک شرکت های وابسته دارد و اگر هم نداشته باشد لیستی از منتخبین دارد که به درخواست کنندگان تسهیلات ارائه می کند. امیدوارم قانون قدرت مقابله با لیست سازی ها و شرکت های وابسته به بانک ها را داشته باشد.

شهرام هاشمی، رئیس هیأت مدیره شرکت آماتیس رایبن، در ادامه اظهار نظر اعضا در خصوص مشکلات ساختاری اقتصاد کشور گفت: قسمت اعظم انتقادات ما به قانون در واقع متوجه ساختار اقتصادی کشور است. خصوصی سازی به درستی انجام نشده و به همین علت حرفه های بخش خصوصی نحیف هستند.

هاشمی گفت: توصیه من این است که ساختار کار در قانون تغییر کند. نباید شرکت ها برای دریافت کار لابی کنند، به نظرم مناسب تر است که قانون این کار را انجام دهد و همانند سازمان برنامه و نظام مهندسی کار را ارجاع دهد.

در پایان هم اندیشی رئیس شورای عالی قانون با تشکر از اعضا برای طرح نظرات، نکاتی را مطرح کرد.

صمیمی گفت: ماده ۱۳ قانون بودجه ۹۶ تأکید دارد که پروژه های دولتی باید با مشارکت بخش خصوصی اجرا شود، در این خصوص با سازمان برنامه و بودجه

رایزنی کردیم و حتما جلسات را تا حصول نتیجه ادامه می دهیم.

وی افزود: دوستان از وجود لیست منتخبین، شرکت های وابسته به نهادها و بانک ها گلایه کردند. وظیفه اصلی قانون صیانت از حرفه است. در مورد شرکت وابسته به بانک کشاورزی پیش از این اطلاع رسانی کردیم و دوستان می دانند که با پیگیری های جدی قانون و شکایت به بازرسی کل کشور این مساله رفع شد.

وی در پاسخ به انتقادات مدیرعامل شرکت دیدگاهان نوین افزود: مساله شرکت های وابسته به نهادها و بانک ها جدی است. طبق موازین قانونی، ذی نفع بودن در طرح، باب فساد را باز می کند و تکلیف شده که مشاور مطالعات سرمایه گذاری به هیچ عنوان نباید در هیچ مرحله ای از طرح ذی نفع باشد. همه مشاوران عضو نیز تعهدنامه اخلاقی را امضا کرده اند. یکی از مزایای گسترده شدن بازار خدمات مشاوره این است که شرکت های وابسته با نهادها و بانک ها می توانند در حوزه های خاص خود گریذ (رتبه) دریافت کنند نه در امکان سنجی. شرکت های وابسته به بانک ها در صورت درخواست و با ارائه مدارک می توانند، رتبه اعتبارسنجی یا ارزیابی طرح دریافت کنند. شرکت های وابسته به نهادها هم می توانند در زمینه تهیه BP (طرح کسب و کار) رتبه دریافت کنند اما اجازه دریافت رتبه در امکان سنجی ندارند زیرا برخلاف اصل استقلال مشاور و عدم ذی نفع بودن در طرح است.

وی با اشاره به تغییرات در دست بررسی نظام رتبه بندی گفت: قبول داریم که نظام رتبه بندی ایراداتی دارد. کمیته بازنگری به این نتیجه رسیده که یک رتبه کلی به مشاوران اعطا کند و لوح های جدید را بر همین مبنا صادر می کنیم. سهم شاخص های انسانی در شکل جدید رتبه بندی ۳۰ درصد است و ۷۰ درصد به پروژه ها و توانایی های علمی شرکت تعلق می گیرد.

صمیمی در پاسخ به طرح مساله تخلف از رعایت میزان حق الزحمه گفت: از تمامی اعضا خواهش می کنم موارد تخلف را به کمیته رسیدگی به تخلفات قانون اعلام کنند.

رئیس شورای عالی گرفتن تأییدیه از سامانه ثبت قراردادهای را ضروری خواند و گفت: ما به بانک ها تأکید کرده ایم که از مشاوران تأییدیه قانون را مطالبه کنند تا نظارت بر عملکرد مشاور آسان تر باشد. رعایت این امر را به همکاران نیز یادآوری و تأکید می کنیم.

لزوم تعیین سرفصل‌های مشاوره بین‌المللی برای جذب سرمایه‌گذاران خارجی

وی گفت: بنابر خواسته بانک و لزوم توسعه بازار مشاوران، به تخصصی کردن گرایش‌ها اندیشیدیم و اکنون تعداد گرایش‌ها به ۱۲ افزایش یافته است و ممکن است بنا بر نیاز به ۱۵ گرایش هم برسد. توسعه فعالیت مشاوران سرمایه‌گذاری و فراتر رفتن از محدوده امکان‌سنجی بانک‌ها را به برون‌سپاری مطالعات طرح‌مجاوب می‌کند.

رییس شورای عالی به رایزنی با نهادهای سرمایه‌گذار اشاره کرد و افزود: علاوه بر بانک‌ها با وزارتخانه‌ها و صندوق‌های مالی و سرمایه‌گذاری هم جلساتی داشتیم و حوزه خدماتی مشاوران عضو کانون را معرفی کردیم.

اعضای حاضر پس از طرح بحث در مورد دشواری و زمان‌بری ورود داده در نرم افزار رتبه‌بندی، به مشکلات خود در بازاریابی اشاره کردند و شرکت‌های وابسته به بانک و نهادهای سرمایه‌گذار را یکی از معضلات اصلی حرفه عنوان کردند.

منصور بدیعی، مدیرعامل شرکت طرح و اجرای کاسون، به مسأله ساختمان محل استقرار کانون اشاره کرد و گفت: اگر تعداد اعضا و حق عضویت بیشتر شود منابع مالی کانون افزایش می‌یابد و ممکن است تهیه ساختمان سهل‌تر از حالت فعلی باشد. پیشنهاد می‌کنم در دوره‌ای دو ساله حق عضویت افزایش داده شود تا هزینه تأمین ساختمان فراهم گردد.

علی اعظمی مقدم، مدیر طرح و توسعه شرکت مشاوره و ساخت طرح آفرینش عمران گفت: نگاه کانون به مشاوران قوی نیست. دبیرخانه در روند رتبه‌بندی و عضویت بسیار کوشاست اما بعد از رتبه‌بندی خدماتی به اعضا ارائه نمی‌شود. آقابابایی نماینده دیگر شرکت مشاوره و ساخت طرح آفرینش عمران در این هم‌اندیشی بود که پیشنهاد کرد کانون به تمامی اعضا فراخوان بدهد و نظرات آنان را در مورد تهیه ساختمان کانون جمع‌کند و در نهایت یکی از راه‌ها را برگزیند.

خدمات کانون به اعضا یکی از دغدغه‌های حاضرین بود که در قالب درخواست برگزاری دوره‌های آموزشی مورد نیاز حرفه مشاوره سرمایه‌گذاری نمود یافت. در کنار آن اعضا به تعیین سرفصل‌های مشاوره بین‌المللی برای جذب سرمایه‌گذاران خارجی تأکید کردند.

ابراهیم روحانی، مدیرعامل شرکت مهندسان مشاور برنامه ریزی چشم انداز سامان گفت: عضویت در کانون باید برای

در سومین نشست هم‌اندیشی سال جاری افزایش گرایش‌های اعضا بنابر مأموریت کانون، ضرورت کار و خواسته بانک و لزوم توسعه بازار مشاوران و تخصصی کردن گرایش‌ها، اعلام شد.

در این نشست که سه شنبه ۱۷ مرداد با حضور نمایندگان شرکت‌های خدمات مهندسی برق مشاوران، طرح و اجرای کاسون، گروه بین‌المللی ره‌شهر، مشاوره و ساخت طرح آفرینش عمران، مهندسان مشاور برنامه ریزی چشم انداز سامان و گروه آداب دانان برگزار شد، مهندس سیامک صمیمی دهکردی، رییس شورای عالی کانون با خوش آمدگویی به اعضا از اهمیت طرح دیدگاه‌های اعضا در تدوین اهداف شورای عالی سخن گفت و به بیان اقدامات شورای عالی چهارم در خصوص توسعه بازار پرداخت و از اعضا حاضر در جلسه خواست دیدگاه‌های خود را درباره مسائل کانون از جمله سیستم ارزیابی و رتبه‌بندی، آموزش‌های مورد نیاز، مکانیسم‌های توسعه بازار، حق الزحمه مشاوران و چگونگی تأمین ساختمان دفتر کانون بیان کنند.

سرمایه گذاران خارجی به مطالعات زیست محیطی توجه زیادی دارند. اعضای کانون باید در این زمینه دانش خود را به روز کنند تا بتوانند خدمت لازم را به بازار عرضه کنند.

وی درباره تهیه ساختمان محل استقرار کانون گفت: برای تهیه ساختمان حداقل یک میلیارد و نیم پول لازم است. می توانید حق عضویت دو سال آینده را امسال طلب کنید و سپرده کنید تا بتوانید برای دریافت تسهیلات مسکن اقدام کنید. علیرضا کریم زاده، دبیرکل کانون به چالش های سیستم رتبه بندی پرداخت و گفت: برخی از شرکت ها یکی از کارشناسان خود را مسئول پیگیری مراحل رتبه بندی می کنند و بدین ترتیب کار شرکت سریع تر انجام می شود.

شرکت هایی بوده اند که با همین روند، طی دو ماه رتبه دریافت کرده اند. اگر پیوست کردن فرم ها در سایت سخت است، پرینت آن را به کانون ارائه کنید. البته به دوستان اعلام می کنم که ایرادات نرم افزار برطرف شده و تا دو هفته آینده نسخه جدید آن که سرعت بالاتری دارد، قابل استفاده خواهد بود.

دبیرکل کانون افزود: در نسخه جدید شکل جدید رتبه بندی اعمال می شود. ما به مجموعه شرکت رتبه مشاوره سرمایه گذاری خواهیم داد و رسته ها و گرایش های مجاز را نیز در گواهینامه مشخص خواهیم کرد.

رئیس شورای عالی کانون نیز از اعضای خواست تخلفات احتمالی را به کمیته رسیدگی به شکایات اعلام کنند و گفت: پدیده نرخ شکنی و مهر فروشی یکی از مهمترین معضلات حرفه است که با شکایت اعضای قابل رسیدگی است.

عبدالخالق سجادی عضو شورای عالی نیز با اشاره به پتانسیل های خاص شرکت های مشاوره گفت: برخی شرکت ها در حوزه بین المللی مشاوره سرمایه گذاری می شوند. این ویژگی علاوه بر گواهینامه آنان به نحوی در سایت کانون منعکس شود.

سجادی مسأله تهیه ساختمان برای کانون را مهم ارزیابی کرد و گفت: بارها در این مورد صحبت کرده ایم اما نتیجه نداشته است در حالیکه تهیه مسکن عامل مهمی در تثبیت جایگاه نهاد است و امیدوارم به سال های آینده موکول نشود.

در پایان، حاضرین همسانی گرایش شرکت های دعوت شده را یکی از دلایل هدفمندی بحث ها دانستند و خواستار تداوم جلسات هم اندیشی با این رویکرد شدند.

اعضاء جذابیت داشته باشد. اگر کانون واسطه ای بین مشاور و سرمایه گذار باشد، میزان علاقه به عضویت در این نهاد انتظامی بیشتر خواهد کرد. به عبارت دیگر کانون مانند نظام مهندسی رابط بین شرکت های عضو و مشتری باشد.

وی پیشنهاد کرد کانون با بالا بردن حق عضویت و سپرده کردن مبلغ در بانک برای دریافت تسهیلات خرید مسکن اقدام کند.

علیرضا کریم زاده، دبیرکل کانون در پاسخ به نظرات اعضاء درباره چگونگی تهیه ساختمان، گفت: کانون در پی کسب نظرات و ایده های اعضاست و مسأله چگونگی تأمین مالی موضوعی است که باید پس از دریافت نظرات اعضاء بحث شود.

بازنگری در دستورالعمل تعیین حق الزحمه با تأکید بر برداشتن سقف نرخ دستمزد مشاوران و ناکافی بودن نرخ دو درصد قراردادهای از مسائل دیگر طرح شده در این هم اندیشی بود.

سارا صلاحی، مدیر عامل گروه مهندسی آداب دانان با تشکر از تخصصی کردن گرایش ها، این تصمیم را اقدامی مهم در جهت توسعه بازار مشاوره سرمایه گذاری دانست و گفت: علاوه بر تخصصی کردن گرایش ها، توجه به مطالعات بازار شرکت ها اهمیت دارد. در بسیاری از گرایش ها مطالعه بازار بین المللی بسیار مهم است اما شرکت ها توانایی پیش بینی بازار خارجی ندارند.

صلاحی پیشنهاد کرد در نرخ حق الزحمه بازنگری شود و سقفی بالاتر از وضعیت فعلی گذاشته شود.

صلاحی کمک بلاعوض، بالابردن حق عضویت، افزایش درصد کانون از قراردادهای اعضاء را راهکارهای تأمین مالی ساختمان کانون دانست.

مژده رموک، نماینده شرکت مشانیر به بوروکراسی دست و پاگیر کانون اشاره کرد و گفت: امیدوارم به زودی این مسأله حل شود. درباره تأمین مالی ساختمان کانون هم بالا بردن درصد کانون از قراردادهایی که در سامانه ثبت می شود منطقی به نظر می رسد.

محمدباقر کیایی، نایب رئیس هیأت مدیره شرکت ره شهر با تأکید بر اینکه آنچه جایگاه مشاور را در بازار محکم می کند کیفیت کاری است که ارائه می دهد، به تجربیات شرکت متبوع خود در جذب سرمایه گذاران اشاره کرد و گفت:

پروژه واحد تولید سالانه ۶۰۰ هزار تن پلی پروپیلن

گیری از تجربه مدیران خود پس از بررسی تکنولوژی روز دنیا و مذاکره با چندین شرکت مطرح صاحب تکنولوژی، موفق گردید نخستین قرارداد انتقال دانش فنی "هدف- پروپیلن" را با شرکت آمریکایی UOP منعقد کند.

ظرفیت این طرح ۶۰۰ هزار تن پروپیلن با زمین مورد نیاز ۲۱ هکتار، سرمایه گذاری ثابت طرح برابر با ۲۵ هزار میلیارد ریال (سرمایه گذاری ارزی ۵۵۰ میلیون یورو و مابقی ریالی) است. انجام مطالعات امکان سنجی در پروژه ها اهمیت بالایی دارد زیرا کمک به جذب سرمایه گذاری در سهام، تمرکز بر پروژه و شکل دهی اجمالی به گزینه ها، محدود کردن گزینه های کسب و کار، شناسایی فرصت های جدید سرمایه گذاری در طول فرایند بررسی، شناسایی دلایلی برای اجرا نکردن طرح، جمع آوری اطلاعات کافی و موثق برای اتخاذ تصمیم، از طریق مطالعات امکان سنجی ممکن می شود.

یکی از مزیت های گزارش های امکان سنجی رویان پلیمر آریا، محاسبه هزینه سرمایه گذاری با دقت بالا و بر اساس منابع معتبر بین المللی و همچنین استعلام قیمت از شرکت های

اتیلن هنوز هم بزرگترین ماده پایه ای (مونومر) در صنایع پتروشیمی و شیمیایی است، پروپیلن (پروپن) در رده دوم و دومین ماده پایه خانواده الفین به شمار می رود. از آنجا که پروپیلن عمدتاً به عنوان محصول جانبی کراکینگ بخار و کراکینگ کاتالیستی بستر سیال تولید می شده است، معمولاً نسبت به سایر مواد اولیه پلیمری ارزان تر است. از این رو پروپیلن ماده اولیه طیف وسیعی از مونومرهای مهم، پلیمرها، مواد واسطه میانی و محصولات شیمیایی است. جهش بین المللی صنعت پتروشیمی به سمت تولید پروپیلن از طریق روش های "هدف - پروپیلن" که در تولید پروپیلن بازدهی بسیار بیشتری نسبت به روش های دیگر نظیر واحدهای کراکینگ و فرایندهای پالایشگاهی دارند، گواهی بر این مدعاست که پروپیلن به عنوان مونومر طلایی زمینه ساز توسعه صنایع پایین دست آن با توجه به روند رو به رشد تقاضاست.

با توجه به اهمیت احداث واحد تولید پلی پروپیلن، شرکت رویان پلیمر در سال گذشته با استفاده از کادر مجرب و بهره

پیمانکار بین المللی است که به واقعی تر شدن اقتصاد پروژه در دوران احداث کمک می کند.

نبود اطلاعات دقیق بازار داخلی، فقدان اطلاعات دقیق از طرح های ثبت شده در سازمان صنعت و معدن و تجارت، به روز نبودن اطلاعات گمرک از میزان واردات و صادرات محصولات مختلف، مهمترین مشکلاتی است که در انجام مطالعات امکان سنجی پیش روی مشاوران سرمایه گذاری است.

گزارش های امکان سنجی در ایران با دیگر کشورها متفاوت است. شرکت های خارجی در بخش فنی اقدام به شبیه سازی و تخمین هزینه های سرمایه گذاری با استفاده از نرم افزارهای استاندارد و به روز بین المللی می کنند. در ایران به علت وجود تحریم و نظر به اینکه اکثر این نرم افزارها اروپایی و آمریکایی اند، امکان دسترسی به اصل نرم افزار وجود ندارد و از نرم افزارهای بدون لیسانس و یا قفل شکسته استفاده می شود که همین امر موجب می گردد نتیجه تخمین هزینه، واقعی نباشد.

**نبود اطلاعات دقیق بازار داخلی، فقدان
اطلاعات دقیق از طرح های ثبت شده در
سازمان صنعت و معدن و تجارت، به روز نبودن
اطلاعات گمرک از میزان واردات و صادرات
محصولات مختلف، مهمترین مشکلاتی است
که در انجام مطالعات امکان سنجی پیش روی
مشاوران سرمایه گذاری است.**

در بخش بازار، شرکت مشاور بین المللی با دسترسی به اطلاعات دقیق و همچنین سوابق گذشته به بررسی آینده بازار محصول بر اساس سناریوهای مختلف اقدام می کند که شامل حالت های خوشبینانه، میانه و بدبینانه است و بر همین اساس به تحلیل ریسک های ناشی از تغییرات بازار و تأثیر آن در اقتصاد طرح پرداخته می شود اما در ایران با توجه به نبود اطلاعات دقیق منطقه ای و داخلی، صرفاً تخمین میانه در محاسبات در نظر گرفته می شود. در بخش مالی، شرکت های خارجی عمدتاً به تحلیل اقتصاد پروژه بر اساس شرایط مختلف پرداخته و تأثیر عوامل بیرونی بر روی اقتصاد پروژه و تعیین مرزهای اقتصادی بودن یا غیر اقتصادی بودن پروژه اقدام می کنند. در برخی از این گزارش ها تأثیراتی همچون افزایش کیفیت زندگی در منطقه اجرای پروژه و متأثر از پروژه نیز در نظر گرفته می شده و عنوان می شود.

در حالی که در ایران صرفاً به بخشی از عوامل به عنوان مهمترین عوامل تأثیرگذار شامل: افزایش قیمت تولید، کاهش قیمت فروش و افزایش هزینه های سرمایه گذاری و در نهایت تأثیر آن بر اقتصاد پروژه مورد نظر بررسی قرار گرفته و در گزارش ذکر می شود.

مطالعات امکان سنجی واحد PDH/PP

موجود، زمینه ایجاد و تکمیل زنجیره ارزش جهت تقویت تولید ملی، جلوگیری از خام فروشی و ایجاد اشتغال و خلق ارزش افزوده و در آمد و توسعه صادرات را بیش از پیش پدید آورده است. شرکت ناموران پژوهش و توسعه، مطالعه امکان سنجی جهت احداث یک واحد PDH/PP به ظرفیت ۵۰۰ هزار تن در سال را که متعلق به شرکت سازه های صنعتی آذران است، انجام داده است.

خوراک پروپان برای این طرح از فازهای پارس جنوبی موجود در منطقه تامین خواهد شد. پروپان در فرآیند PDH یا Propane DeHydrogenation به پروپیلن که یک محصول میانی است، تبدیل خواهد شد. تکنولوژی PDH در دنیا متعلق به شرکت های معتبر آمریکایی و اروپایی است. پروپیلن تولیدی با ظرفیت ۴۵۰ هزار تن در سال با ۵۰ هزار تن اتیلن که از خط اتیلن غرب در نزدیکی واحد تامین خواهد شد ترکیب شده و به واحد تولید پلی پروپیلن می رود. شرکت ژاپنی Mitsui تکنولوژی تولید پلی پروپیلن را برای این واحد تامین خواهد کرد. محصول تولیدی برای تولید فیلم، قطعات اتومبیل، لوازم خانگی، سیم، کابل، الیاف نساجی، اتصالات لوله و... مورد استفاده قرار خواهد گرفت.

تجربیات متعدد شرکت ناموران پژوهش و توسعه، در طراحی واحدهای Utility و Offsite جهت طراحی مفهومی واحدهای Utility و تخمین مصارف مورد نیاز برای این مجموعه، همچنین تعیین نقشه جانمایی اولیه برای واحد با توجه به مختصات زمین، جهت باد، نزدیکی به آب دریا و غیره، از جمله مواردی بوده است که نقش مشاور را در این مطالعات امکان سنجی برجسته می نماید.

بررسی شرایط آب و هوایی و جغرافیایی منطقه، اعلام لیست خروجی ها و پساب ها جهت جمع آوری و پیش بینی واحد

منطقه ویژه اقتصادی پارس یکی از قطب های بزرگ اقتصادی کشور است که سبب ایجاد زمینه های لازم جهت جذب صنایع و سرمایه گذاری های خارجی و داخلی، افزایش اشتغال، پشتیبانی از تولید داخلی، توسعه صادرات غیر نفتی و ایجاد تحرک در اقتصاد منطقه ای می شود.

جذب سرمایه های خارجی، دریافت و ارتقای تکنولوژی و کسب دانش های مدیریتی صادرات و صادرات مجدد، از اهداف اصلی منطقه اقتصادی یاد شده، است. این منطقه وابسته به شرکت ملی نفت ایران است و هدف اصلی تأسیس آن پشتیبانی از صنایع بالادستی نفت و گاز و ایجاد و تکمیل زنجیره ارزش افزوده از طریق جذب سرمایه های داخلی و خارجی به خصوص در زمینه صنایع پایین دستی، مختلط و نیمه سنگین است. بخش قابل توجهی از ذخایر گازی جمهوری اسلامی ایران در میدان بزرگ پارس جنوبی قرار دارد. این منطقه در حال حاضر میزبان ۱۳ فاز پالایشگاهی فعال و در حال بهره برداری به ظرفیت اسمی تولید روزانه ۴۱۰ میلیون متر مکعب گاز طبیعی، ۶۲۳ هزار بشکه میعانات گازی و ۲۴۰۰ تن گوگرد همچنین ۸،۵ میلیون تن LPG و ۳ میلیون تن اتان در سال و ۱۱ فاز در حال اجرا است.

استقرار زیر ساخت هایی نظیر فرودگاه، اسکله و ظرفیت پهلوگیری کشتی هایی به ظرفیت ۸۰ هزار تن، راه های مواصلاتی ورودی و خروجی از منطقه، شبکه توزیع برق، آب و مخابرات و وجود نیروگاه های برق در منطقه و مناطق مجاور و موقعیت منحصر به فرد منطقه در حاشیه خلیج فارس و اتصال به آب راه های بین المللی جهت دسترسی آسان به بازار های جهانی، فرصتی بی نظیر را برای سرمایه گذاران بخش خصوصی (داخلی و خارجی) در این منطقه فراهم کرده است. همچنین معافیت مالیاتی در این منطقه و تسهیلات اداری

و با دسترسی به مطالعات معتبر، تحلیل بازار طرح را با توجه به میزان مصرف، تقاضا، واردات و صادرات محصول در داخل و خارج از کشور بررسی کرده است.

تحلیل SWOT برای اجرای طرح های پتروشیمی در کشور با توجه به موقعیت خاص ایران در منطقه، اعم از سیاسی، اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی با در نظر گرفتن تحولات سیاسی، اقتصادی اخیر و چشم انداز دولت برای اصلاحات در آینده، بررسی طرح های پتروشیمی در منطقه خاورمیانه و دنیا، همچنین پیش بینی موسسات معتبر برای سهم ایران در منطقه خاورمیانه جهت صادرات و مقایسه آن با طرح های در دست احداث و پیش بینی شده شرکت پتروشیمی ایران از جمله مواردی بوده است که در این مطالعات به تفصیل مورد بررسی قرار گرفته تا مسیر حرکت در بازار آتی این صنعت، برای شرکت سرمایه گذار مشخص گردد.

از جمله نقاط قوت در مطالعات امکان سنجی یادشده، برگزاری جلسات متعدد با صاحبان تکنولوژی و رفع ابهامات در خصوص موارد فنی و اقتصادی طرح بوده است که موجب صحنه گذاری بر روند محاسبات صورت گرفته توسط این مشاور گردید و نقاط ضعف آن به خوبی مرتفع گردید. تبادل اطلاعات فنی و تجاری با صاحبان تکنولوژی طرح مذکور و برگزاری جلسات مربوطه موجبات اطمینان خاطر و اعتباربخشی به نتایج حاصله را برای سرمایه گذار به همراه داشته است.

سرفصل های ارائه شده در مطالعات امکان سنجی این مشاور مورد تایید و تصدیق شرکت های معتبر بین المللی که در این حوزه کار می کنند، است و مطابق با نیاز، سرفصل های مرتبط با موسسات تامین مالی و اعتباری برای تامین سرمایه مورد توجه این مشاور قرار دارد. علاوه بر آموخته های پیشین این مشاور، همکاری نزدیک با شرکت های همکار بین المللی در خصوص دو پروژه دیگر در حوزه تخمین هزینه و مطالعات امکان سنجی برای واحد متانول در لیبی، به تجربه و اطلاعات فنی و توان مدیریتی مشاور خواهد افزود.

در حال حاضر به منظور کسب مجوز برای احداث پروژه، شرکت ناموران پژوهش و توسعه به عنوان مشاور فنی و دارای زمینه تخصصی لازم در صنایع نفت، گاز و پتروشیمی در جلسات مربوطه با شرکت پتروشیمی و سایر نهادهای ذی ربط حضور می یابد و چالش ها و موارد فنی-اقتصادی پیش رو را مطرح نموده و برای حل مسائل و مشکلات پیش رو، راهکارهای لازم را ارائه می نماید.

تصفیه به منظور کمک به حفظ محیط زیست از جمله اقدامات مشاور در این مطالعات بوده است. اگرچه این مشاور بطور مستقیم در تهیه مطالعات زیست محیطی طرح نقش ندارد، اما به لحاظ فنی، اطلاعات مورد نیاز برای تهیه

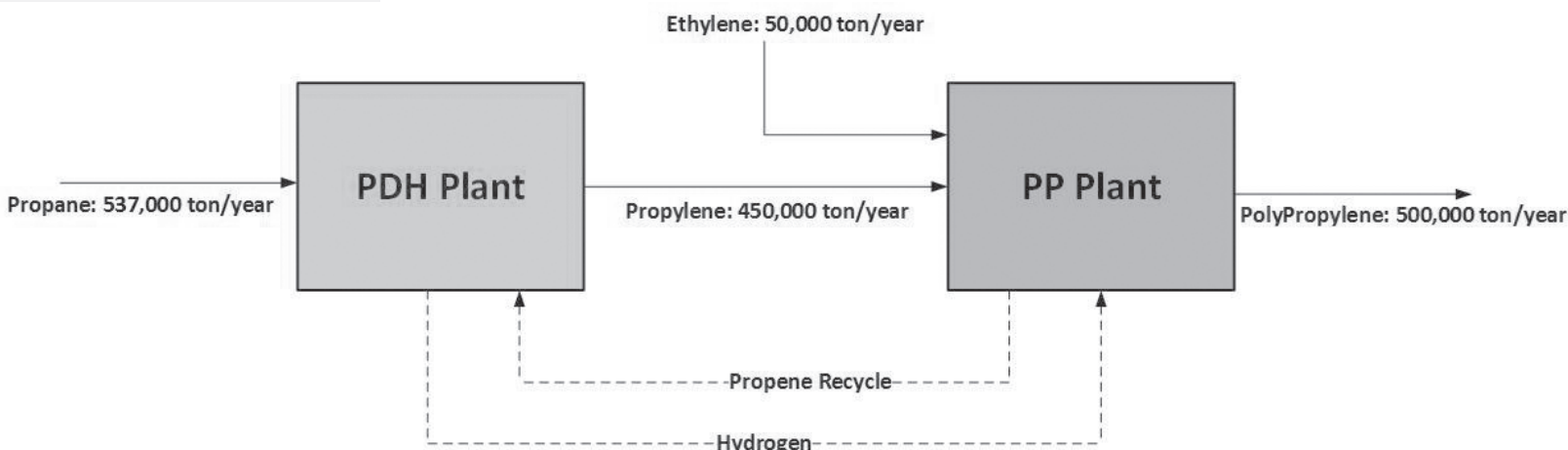

مطالعات زیست محیطی را فراهم نموده و به عنوان مشاور سرمایه گذار، گزارش مطالعات زیست محیطی را مورد بررسی قرار می دهد.

خلاصه نتایج اقتصادی این طرح نشان می دهد، مبلغ سرمایه گذاری ثابت برای این پروژه حدوداً ۷۴۰ میلیون یورو است که ۱۵٪ آن از طریق آورده سرمایه گذار و ۸۵٪ آن از طریق وام خارجی تامین خواهد شد. با لحاظ کردن نرخ تنزیل ۱۵٪، نرخ بازده داخلی کلی برای این طرح حدود ۱۷٪ خواهد شد. این در حالیکه نرخ بازده داخلی برای سرمایه گذار حدوداً ۲۸٪ می باشد. ارزش خالص فعلی پروژه مثبت و برابر با ۱۳۰ میلیون یورو تخمین زده شده است.

مطالعات آنالیز حساسیت نشان می دهد که نرخ بازده داخلی سرمایه گذاری بیشترین حساسیت را نسبت به درآمد حاصل از فروش (قیمت پلی پروپیلن) سپس به هزینه های تولید (بطور عمده قیمت خوراک) و کمترین حساسیت را نسبت به سرمایه گذاری ثابت پروژه دارد.

شرکت ناموران پژوهش و توسعه با توجه به سابقه فعالیت خود در زمینه پروژه های نفت، گاز و پتروشیمی، با منابع مطالعاتی بازار مربوط به این صنایع آشنایی دارد

بانک‌های پذیرش گزارش امکان‌سنجی طرح را به‌اختیار تأییدیه‌از سامانه ثبت قرارداد های کانون منوط‌کنند

آیین نامه اخلاق حرفه‌ای و رعایت اصل استقلال عمل می‌کنند. از سوی دیگر رتبه‌های اعضای بیانگر صلاحیت آنان در ورود به مطالعات پروژه است. تأکید ما به کارشناسان بانک در بخش اعتبارات، دریافت تأییدیه کانون از مشاور است که یکی از ابزارهای نظارتی ماست. علاوه بر این یکی از ارکان کانون هیأت رسیدگی به تخلفات است که به بررسی شکایات از مشاورین می‌پردازد.

وی در تشریح فرایند اخذ تأییدیه مشاور از سامانه ثبت قراردادها، گفت: دستورالعمل اعلام قراردادها، مشاوران را متعهد به ثبت قرارداد در سامانه کانون می‌کند. پس از وارد کردن اطلاعات، نرم افزار افزون بر بررسی اعتبار گواهینامه عضویت شرکت، تطبیق رتبه و رسته و تخصص شرکت را با تکنولوژی، سقف سرمایه گذاری طرح انجام می‌دهد و پس از آن در صورت وجود ظرفیت کار مجاز مشاور، مشخصات قرارداد جدید را ثبت می‌کند و در صورت عدم سنخیت، صلاحیت مشاور برای انجام مطالعه امکان‌سنجی تأیید نخواهد شد. در ادامه جلسه، مرتضی بیات، کارشناس طرح با ذکر مثال‌هایی از اشتباهات محاسباتی در امکان‌سنجی طرح‌های ارائه شده به بانک، گفت: انتظار بانک این است که برون سپاری مطالعات امکان‌سنجی به دقت برآوردها بیافزاید و افزون بر این از کانون انتظار داریم نظارت قوی تری بر اعضای اعمال کند.

علیرضا کریم زاده گفت: اگر بانک از مشاوران تأییدیه بخواهد هم بعد نظارتی کانون با قدرت به کار خود ادامه می‌دهد هم بانک‌ها با اطمینان بیشتری به نتایج طرح اتکا می‌کنند. معنای تأییدیه این است که مشاور علاوه بر عضویت، دارای رتبه معتبر است و زمینه فعالیت او با خصوصیات طرح منطبق است. در پایان طرفین بر ادامه جلسات کارشناسی به منظور پیشگیری از مطالبات معوق و تعمیق روابط تأکید کردند.

مسئولان کانون به دعوت بانک ملت به منظور بهبود و تقویت تعامل با سیستم بانکی از طریق ایجاد اطمینان از صحت برآوردها و بررسی‌های فنی، اقتصادی و مالی طرح‌ها در دیداری با نمایندگان آن بانک به بررسی نقاط همکاری پرداختند. در این دیدار معصومه کبریایی؛ مسئول اداره فرایندهای اعتباری بانک ملت دقت مشاوران در مطالعه طرح‌های متقاضی دریافت تسهیلات را امری مؤثر در پیشگیری از مطالبات معوق توصیف کرد و گفت: ما کانون را نهاد ناظر بر کیفیت عملکرد مشاوران می‌دانیم، به همین جهت به متقاضیان دریافت تسهیلات توصیه می‌کنیم از خدمات مشاوران عضو کانون استفاده کنند.

وی با تشریح حساسیت‌های بانک در جلوگیری از ناکامی پروژه‌ها و به تبع آن به وجود آمدن مطالبات معوق، خواستار تشریح تغییرات احتمالی در حوزه‌های خدماتی مشاوران عضو و فرایندهای نظارتی کانون بر عملکرد مشاوران شد.

علیرضا کریم زاده، دبیرکل کانون با بیان علل تشکیل این نهاد و سیر فعالیت ده ساله آن، به شرح چگونگی عضوگیری و رتبه‌بندی اعضا پرداخت و گفت: تأسیس کانون به علت نیاز بخش اقتصادی کشور به مطالعه دقیق طرح‌ها برای جلوگیری از هدررفت منابع محدود سرمایه‌ای بوده است و طبیعی است که بانک‌ها به عنوان منبع عمده تأمین مالی پروژه‌های کلان، اصلی‌ترین دریافت‌کننده خدمات مشاوران باشند. کانون نیز پس از گذشت ده سال از شروع فعالیت، بر اساس تکلیف اساسنامه و نیاز سرمایه‌گذاران به همراهی مشاوران از ایده تا عمل، افزایش رسته‌های خدماتی مشاوران عضو را در دستور کار قرار داده است.

سپس هما سادات گوشه عضو شورای عالی در پاسخ به قابلیت اتکای گزارش‌های امکان‌سنجی، با بیان این مطلب که مشاور بازوی کمکی تصمیم‌سازان است، گفت: مشاوران بر مبنای

جایگاه طرح های توجیهی در بهره وری اقتصادی

سید علی عباسی کارشناس اقتصادی

برای یک واحد تولیدی و صنعتی چیزی مهمتر از کسب نقدینگی نیست و در میان انواع مختلف نقدینگی بدون تردید بهترین نقدینگی که میتواند به دست مدیر یک بنگاه اقتصادی برسد، نقدینگی از محل فروش محصولات است. بسیاری از واحدهای تولیدی مشکل بزرگ شان جذب بازار است. بسیاری محصولاتشان از کیفیت ارزشمندی برخوردارند اما به دلیل عدم رغبت بازار به محصولات شان همیشه با مشکلات عدیده ای روبه رو هستند. اگر مشکل فروش محصولات را بخواهیم با یک تحلیل سطحی مورد بررسی قرار دهیم، باید بگوییم نداشتن تیم بازاریابی و فروش قدرتمند که از کارایی لازم برخوردار باشد، بزرگترین رنج واحدهای تولیدی صنعتی است که این هم از آنجا نشأت می گیرد که رغبت چندانی به این امر در میان شرکت ها نیست و اعتقاد فرسوده ای در میان آن ها موج میزند که اگر شرکت ما محصولات با کیفیتی دارد نیاز به تبلیغات و بازاریابی ندارد بلکه بازار باید به سمت محصولات ما حرکت کند. در ظاهر این جملات زیباست ولی اشتباه بزرگ آن است که با همه هجماهای که از تعدد محصولات در یک کالای خاص وجود دارد باید این قاعده را فرتوت و بی روح بدانیم، چراکه رقابت در مبحث بازاریابی رخ نمای بازار امروز ما است.

اگر به دقت تحلیل بالا را مطالعه کنید بیشک به این نکته پی خواهید برد که با تمام وصف اهمیت بازاریابی و فروش، باز هم اینجانب این مقوله را نکته با اهمیت بالا و رتبه یک از دلایل عدم بهره وری بنگاه های اقتصادی نمیدانم. به نظر بنده عدم بهره وری و فروش محصولات، ریشه در ابتدای کار دارد، آنجا که یک واحد تولیدی صنعتی میخواهد افتتاح شود! عدم بهره وری دلایلی در ریشه دارد و نه در محصول. با تمام این توضیحات

می توان ۵ دلیل عمده برای عدم بهره وری واحدهای تولیدی صنعتی نام برد:

۱- تعیین نکردن اهداف بازار. یعنی شرکتی که قصد احداث و ورود به بازار را دارد اهداف خود را برای ورود به یک عرصه پر رقابت مشخص نکرده یا اینکه باید در هنگام کلنگ زنی یک پروژه به فکر چگونگی بهره برداری نهایی آن بود،

۲- دور بودن فرضیات با واقعیات بازار، این را می توان ریشه در اطلاعات

سوخته دید، چراکه بسیاری از مدیران از اطلاعات ارزان و سوخته بهره میبرند که این موضوع آنان را از واقعیات بازار و فروش محصولات در آینده دور میکند، ۳- نا آشنایی و آگاهی از بازارهای جهانی، ورود به بازارهای بین المللی را از یک واحد تولیدی صنعتی مستعد دور می کند،

۴- عدم دسترسی به منابع اطلاعاتی داخلی، این اصل می تواند بزرگترین راه نجات باشد برای همه بحران های یک واحد صنعتی اما در بسیاری از مواقع دلیلی است برای نابودی یک واحد صنعتی،

۵- عدم بهره گیری از طرح های توجیهی مستند و میدانی تا بتوانند بازار هدف در داخل و خارج قبل از احداث یک واحد تولیدی را مورد ارزیابی قرار دهند. شاید از میان این ۵ دلیل گفته شده دلیل پنجم خود به تنهایی بتواند تاثیر عمده ای بر بالا رفتن بهره وری بنگاه های اقتصادی داشته باشد. به نظر بنده استفاده از منابع اطلاعاتی دقیق توسط شرکت هایی که طرح های توجیهی را برای واحدهای تولیدی صنعتی آماده میکنند بسیار حایز اهمیت است و اگر مدیران واحدهای تولیدی به جای اینکه مبلغ کمتری را برای یک طرح توجیهی پرداخت کنند و دست به هر اقدامی بزنند، به فکر یک طرح توجیهی جامع باشند و در ابتدای کار برای این طرح توجیهی با دقت نظر و موشکافی بیشتری اقدام کنند و آینده واحد تولیدی خود را تضمین می کنند.

چرایی تصویر رسته‌های جدید خدمات مشاوران اعتباری و سرمایه‌گذاری

مقدمه

اصلاح، تکمیل و روزآمد کردن خدمات مشاوران عضو کانون، از بایستگی‌های اجتناب‌ناپذیر و به اعتباری رمز بقای کانون است. این امر به استناد نظرهای اعضای کانون در نشست‌های هم‌اندیشی و وجود اشارات و پیش‌بینی‌ها در بودجه سال‌های گذشته، از مطالبات اعضای کانون با توجه به ظرفیت‌های تخصصی آنان بوده و در عین حال به عنوان برآیند مطالعات و گفت‌وگوهای حرفه‌ای متعدد مبنی بر آمادگی مشاوران اعتباری و سرمایه‌گذاری جهت ارائه خدمات از ایده تا بهره‌برداری - و بنا بر باور بسیاری از مشاوران حتی پس از بهره‌برداری - مورد اجماع قرار گرفته است. بدیهی است که رفع نیاز اعضای کانون به توسعه بازار و کسب درآمد مناسب برای توسعه کیفی و کمی فعالیت‌ها، افزون بر اینکه تداوم فعالیت اعضا در شرایط خاص زمانی را تضمین می‌کند بلکه بقاء کانون را نیز به عنوان نهادی انتظامی ممکن می‌سازد.

عجیب نیست که اهداف، وظایف و برنامه های کانون متناسب با گذشت زمان تکمیل و بهینه شود و به موازات استقرار و استحکام جایگاه واقعی این نهاد و در پاسخ گویی به انتظارات مشاوران حوزه سرمایه گذاری و اعتباری و نیازهای سازمان های دولتی و عمومی، توسعه یابد.

لذا شایسته بود کانون به اعتبار درخواست اعضاء و وظایف قانونی خویش، حوزه فعالیت خود را علاوه بر بانک ها به سازمان های دولتی، عمومی و خصوصی توسعه داده، تأمین منافع اعضا را در نظر گرفته و زمینه ها و حوزه های فعالیت های مرتبط با امر سرمایه گذاری را رسمیت دهد.

شورای عالی کانون در دوره های سوم و چهارم، مفهوم توسعه بازار حداقل در دو جنبه قابل اجرا دانستند:

مفهوم نخست، ایجاد رسته های جدید از خدمات مشاوره با این نظر داشت مورد توجه قرار گرفت که اساساً سرمایه گذاری و مسائل آن از ایده ها یعنی موضوعات شروع می شود و تا بهره برداری و حتی پس از آن قابل تسری است. و مفهوم دوم از توسعه بازار نیز، شناسایی و باز کردن میزان و بازار برای ارائه خدمات مشاوره سرمایه گذاری شناخته شد، به این معنی که مشاوران سرمایه گذاری علاوه بر بانک ها در حوزه های کاری وزارتخانه ها، سازمان ها و نهاد های دولتی و خصوصی نیز بتوانند خدمات خود را ارائه دهند.

و این گونه بود که رسته های تازه به شرح زیر به تصویب شورای عالی رسید:

رسته مطالعات امکان سنجی

تعریف

مطالعات امکان سنجی بررسی و تجزیه و تحلیل پتانسیل یک پروژه یا کسب و کار پیشنهادی است و بر اساس تحقیقات و مطالعاتی پایه ریزی شده است که روند تصمیم گیری را پشتیبانی کند. ارزیابی اولیه ای است که قبل از آغاز واقعی طرح و برای افزایش احتمال موفقیت طرح انجام میشود. این مطالعه تمامی راه حل های ممکن برای مسأله را در بر می گیرد که منجر به تهیه یک طرح توجیهی فنی، اقتصادی و مالی میگردد.

امکان سنجی، درباره امکان پذیر بودن موضوع ها بحث میکند و فرآیندی کنترل شده برای مشخص نمودن هم زمان سود و زیان اجرای یک پروژه و یا ورود به یک موقعیت سرمایه گذاری می باشد.

شرح خدمات

خدمات این رسته در مرحله نخست عبارت است از: اخذ و جمع آوری اطلاعات فنی، مالی و خلاصه بازار مورد نیاز در تدوین گزارش توجیهی طرح از منابع مختلف، کارشناسی اهداف و مستندات طرح، بررسی و تحلیل و ارزیابی اطلاعات مذکور و تهیه گزارش توجیهی و ارزیابی اقتصادی، فنی و مالی طرح (ایجاد، توسعه، نوسازی، تکمیل، سایر.....) برای طرح مذکور و اعلام شرایط اقتصادی- فنی و عملکرد طرح و چگونگی سرمایه گذاری و عوامل مؤثر در تولید و بالاخره ارائه دلایل و محاسبات برای دستیابی اجرایی نمودن طرح به شرح زیر:

۱۶

صحیح طرح مصوب و همچنین مصرف صحیح منابع تخصیص یافته به طرح در قالب گزارش بازدیدهای دوره‌ای.

شرح خدمات

- ۱- دریافت مدارک و مستندات و خلاصه سوابق پروژه و اطلاعات مربوط به مصوبات و قراردادهای بانکی از کارفرما یا بانک عامل
- ۲- برگزاری جلسه با کارفرما و تهیه صورت جلسه
- ۳- برگزاری جلسات اولیه و دوره‌ای با کارفرما به منظور تشریح فرآیند ارائه خدمات و توضیحات و اطلاعات در خصوص ضوابط و مقررات نظام بانکی، تشخیص و تعیین مشکلات و محدودیت‌های انجام فعالیت‌های پروژه و تشریح گزارش‌های تنظیم شده.
- ۴- بررسی و مطالعه سوابق پروژه
- ۵- تهیه گزارش اولیه و ارسال به بانک عامل و کارفرما
- ۶- بررسی و تطبیق مشخصات کارهای اجرایی به طرح مصوب
- ۷- کنترل هزینه‌های طرح از طریق کنترل پرداخت‌های تحقق یافته متقاضی به عوامل اجرایی ذی نفع و سایر هزینه‌های مستقیم پرداخت شده برای اجرای آن.
- ۸- ارائه گزارش‌های اولیه و پیشبینی دو ماهه آتی که نشان دهنده جزئیات هزینه‌های انجام شده باشد، هزینه‌های مورد نیاز، درصد پیشرفت زمانی و هزینه‌ای، زمان‌های کل و باقیمانده.
- ۹- ارائه پیشنهادها و اصلاحی به منظور کاهش هزینه‌های اجرایی، پیشگیری از افزایش هزینه‌ها و یا ارتقاء کیفیت اجرای طرح.
- ۱۰- پیشبینی‌های لازم به منظور فراهم شدن امکانات راه‌اندازی به موقع طرح در خصوص تامین مواد اولیه لازم، تامین نیروی انسانی آموزش دیده مورد نیاز و تاسیسات زیربنایی لازم با رعایت اصول محیط زیست.
- ۱۱- نظارت و اظهار نظر بر روی فرآیند انتخاب طرف‌های قرارداد مجری طرح و عقد قراردادهای مختلف پیمانکاری، ساخت، خرید، نصب و غیره.
- ۱۲- بازدید از محل اجرای طرح و طرف‌های سازنده ماشین آلات و تجهیزات در مقاطع یک ماهه یا دو ماهه
- ۱۳- بازدیدهای دوره‌ای از طرح با دوره‌های زمانی ارائه گزارش پیشرفت.
- ۱۴- تهیه گزارش پیشرفت پروژه.

رسته اعتبار سنجی (شناسائی اهلیت و صلاحیت متقاضیان تسهیلات)

تعریف

شرایط و موقعیت اجتماعی، سلامت اخلاقی، صحت رفتاری، مقبولیت شغلی، سطح تخصص و مشی اقتصادی متقاضی، اطلاعات شرکت، اطلاعات مالی، لیست سوابق تسهیلات دریافتی شرکت و مدیران، بررسی نتایج اعتبار سنجی

شرح خدمات

الف- مشخصه‌های تشخیص و سنجش صلاحیت

- (بررسی: مشخصات و مدارک صاحبان سهام و گروه مدیریتی - مجوزهای قانونی تأسیس - دفاتر قانونی و سیستم‌های معتبر - گردش حساب شفاف - وضعیت مالی شرکت - محکومیت‌های قضایی سهامداران - کفایت سرمایه نقدی اولیه و دارایی‌های ثابت - نسبت بدهی به دارایی‌ها)
- ب- مشخصه‌های تشخیص و سنجش اهلیت

شرکت و مدیران، لیست گواهینامه‌ها، مجوزها و استانداردهای اخذ شده توسط شرکت، از عناصر تأثیرگذار و تعیین کننده‌ای هستند که کمک مؤثری به تأمین کنندگان تسهیلات در فرآیند مدیریت خطوط اعتباری خود می‌نماید.

بررسی و مطالعه این مؤلفه‌ها مأموریت اصلی در رسته شناسایی اهلیت و صلاحیت متقاضی تسهیلات است.

اهداف:

اعطاء تسهیلات و پرداخت وام به طرح‌های صنعتی و خدماتی برای روان سازی چرخ‌های عظیم اقتصاد کلان کشور و رشد گردش پولی و تحول در پایه‌های مالی از نظر علم اقتصاد از اصول پذیرفته شده می‌باشد. تداوم و گسترش سیستم‌های اعتباری منوط به ایجاد فضایی امن برای سرمایه و اعتماد متقابل بین اعطاءکننده اعتبار و متقاضی تسهیلات و از بین بردن زمینه‌های ریسک عدم بازگشت سرمایه می‌باشد و این مهم با تدوین قوانین محکم و اجرای صحیح و کامل آن دستیافتنی است.

کانون مشاوران اعتباری و سرمایه‌گذاری بانکی در راستای اجرای مفاد اساسنامه خود، به تدوین نظامنامه‌ای اقدام کرده تا با رویکردی مسئولانه به نظام بانکی و تأمین کنندگان اعتبار و نیز درخواست کنندگان تسهیلات کمک کند که با استفاده از خدمات مشاوران عضو و مورد تأیید کانون، ضمن افزایش ضریب اطمینان و اعتماد، در فرایند واگذاری وام و تسهیلات سرعت و دقت بیشتری ایجاد کند.

در تدوین طرح توجیهی و مطالعات امکان سنجی، تمرکز بر مسائل فنی، مزیت اقتصادی و به طور کلی قابل اجرا بودن طرح می‌باشد ولی هدف از بررسی اهلیت و صلاحیت، اثبات شایستگی و قابلیت‌های اعتباری، اخلاقی، خبرگی و تخصصی، قانونی، شخصیتی و حتی خانوادگی اشخاص حقیقی و حقوقی متقاضی تسهیلات است.

Supervision

(جمع آوری و تحلیل اطلاعات: اساسنامه ای - آشنایی صاحبان سهام با فعالیت شرکت - سوابق حرفه ای صاحبان سهام - دارا بودن حسن شهرت و تخصص از سوی تیم مدیریتی - وضعیت کمی و کیفی ماشین آلات - تعریف شفاف کالا یا خدمت عرضه شده)

جمع آوری، دسته بندی و تحلیل دقیق و عمیق اطلاعات اشاره شده در بالا توسط مشاورین عضو کانون، می تواند چراغ راه روشنی برای بانک ها و مؤسسات اعتباری باشد تا با اطمینان و ضریب ریسک پایین به اعطاء تسهیلات مبادرت نمایند.

رسته "شناسایی فرصت های سرمایه گذاری"

تعریف

شناسایی فرصت های سرمایه گذاری عبارت است از بررسی وضعیت کلی فضای کسب و کار و شناسایی فرصت های مناسب برای سرمایه گذاری در پروژه های بهینه یا توجیه پذیر بالا و ارائه نتایج در قالب گزارش های قابل استفاده برای سرمایه گذاران.

خروجی این مطالعات می تواند در قالب گزارش به فعالان حوزه سرمایه گذاری ارائه گردد. این گزارش می تواند در قالب یک پروپوزال جهت معرفی فرصت سرمایه گذاری یا یک BP باشد. در شناسایی فرصت های سرمایه گذاری به بررسی ابعاد کلی حوزه مورد مطالعه پرداخته میشود و سایر جزییات سرمایه گذاری در مطالعات امکانسنجی صورت می گیرد. شکل کامل یک گزارش، فرصت شناسایی سرمایه گذاری BP خواهد بود. خروجی این گزارش قابلیت ارائه به هر نوع سرمایه گذار (بانکی یا غیربانکی) را خواهد داشت.

شرح خدمات

- معرفی (ماهیت فعالیت اقتصادی - بیان مبالغ مالی مورد نیاز)
- خلاصه مدیریتی
- تحلیل فضای کسب و کار (دورنما و روند آتی - تحلیل رقبیان - بخش بندی بازار - پیشبینی فضای کسب و کار)
- طرح تولید / خدمات (فرآیند تولید / خدمات - مشخصات فیزیکی - تجهیزات و ماشین آلات)
- طرح بازاریابی (قیمت گذاری - توزیع - تبلیغ - پیشبینی تولید - کنترل ها)
- طرح سازمانی (شکل سازمانی و نوع مالکیت)
- طرح مالی (پیشنویس سود و زیان - برآورد جریان نقدینگی - پیشنویس ترازنامه - تحلیل نقطه سر به سر

رسته «مشاوره تأمین منابع مالی طرح ها»

تعریف

مشاوره تأمین منابع مالی، انجام بررسی و مشخص کردن نیازهای مالی پروژه در طی تمامی فرآیند توسعه آن و ارائه بسته ای برای آگاهی کامل از مخاطرات پیش رو در توسعه پروژه است. در این رسته با توجه به ویژگی های پروژه و شرکت توسعه دهنده، و همچنین قابلیت های ابزارهای تأمین مالی در کشور، برنامه ای کامل برای تأمین مالی طرح نوشته می شود. این برنامه شامل تمامی پیشنیازها و اقدامات لازم برای استفاده از منابع مالی مورد نیاز در زمان توسعه پروژه بوده و از پیش، توسعه دهنده پروژه را با تمامی ابعاد مسئله تأمین منابع مالی و راه حل های آن آشنا خواهد کرد.

طی سالیان گذشته در کشور ایران، دولت و بازار پول منابع اصلی تأمین مالی شرکت ها و پروژه های سرمایه گذاری بوده اند. در حال حاضر به واسطه رشد و توسعه بازار سرمایه و همچنین کمرنگ شدن تدریجی نقش دولت در امور سرمایه گذاری و تأمین مالی پروژه ها به واسطه اجرای سیاست های خصوصی سازی، بحث تأمین مالی از طریق بازار سرمایه و همچنین جذب سرمایه گذار خصوصی بیش از پیش مطرح می باشد. همچنین انتظار میرود با حذف تدریجی تحریم های بینالمللی و تجدید روابط مالی و سرمایه گذاری با کشورهای خارجی، بار دیگر امکان جذب سرمایه گذار خارجی و تسهیلات بانکی از سایر کشورها فراهم گردد.

ارائه اطلاعات تفصیلی پروژه و شرکت، اولین و مهمترین پیشنیاز قابلیت استفاده و مفید بودن استفاده از این خدمات است. گزارش های برنامه کسب و کار (Business plan) و ساختار شکست کار (WBS) برای پروژه توسعه و پیشبینی های مناسب از آینده شرکت، پایه اساسی در ارائه گزارش های تحلیلی در این خدمت است.

حتی گاه ضروری است و نباید از این فرصت چشم پوشی کرد. بند (الف) تبصره ۳ قانون بودجه سال جاری کشور که سقف تسهیلات تامین مالی خارجی در سالجاری را معادل ۵۰ میلیارد دلار (علاوه بر باقیمانده سهمیه سال قبل) در نظر گرفته است، با همین ملاحظه تدوین شده و اجازه تامین مالی از خارج از کشور را صادر کرده است. علاوه بر این، اعطای وام های بلندمدت به یک کشور نشانه آن است که کشور وام دهنده به نظام مالی و اقتصادی کشور وامگیرنده و بانک های آن اطمینان کافی دارد و حاضر به برقراری روابط بلندمدت با آن شده است. نگاهی به آمار بدهی خارجی کشورها نشان میدهد که برخی از کشورهای فقیر و توسعه نیافته صرفاً به این دلیل بدهی خارجی اندکی دارند که سایر کشورها اعتمادی به نظام مالی و اقتصادی آنها ندارند؛ بنابراین حاضر به اعطای وام به آنها نشده اند.

همچنین این نکته که طرف خارجی از اعطای وام به ایران منتفع می شود، اگرچه صحیح است، اما به این معنا نیست که ایران از دریافت این وام ها منتفع نمی شود. سود بردن یک طرف در تجارت و روابط مالی، لزوماً به معنای زیان دیدن طرف دیگر نیست. معمولاً کشورها اعطای وام های خود را منوط به این می کنند که بخشی از خرید دانش فنی و تجهیزات پروژه های موضوع وام، از آنها انجام گیرد. با این حال، این قاعده حدود و ثغور مشخص خود را دارد و بخشی از سهم داخلی پروژه و همچنین سهم کشور ثالث نیز قابلیت استفاده از وام خارجی را دارد. علاوه بر این، اگر ایران قراردادهای وام را با کشورهای گوناگون منعقد کند، آنگاه برای اجرای هر پروژه، ابتدا تصمیم گیری می شود که تجهیزات و دانش فنی از کدام کشور خریداری خواهد شد و سپس با توجه به تابعیت پیمانکار یا فروشنده خارجی، از منابع مالی یا وام های همان کشور استفاده می شود؛ بنابراین در قراردادهای تامین مالی خارجی، عملاً هر دو کشور منتفع می شوند.

با این حال، نکته صحیحی که در برخی اظهارنظرها درباره وام های خارجی نوشته و منتشر شده این است که باید مراقب بود وام ها و تسهیلات مالی دریافتی از خارج، صرف اجرای پروژه های عمرانی و تولیدی خودگردان شوند و قابلیت ایجاد درآمد ارزی برای کشور را داشته باشند تا بازپرداخت منابع مالی تامین شده از محل درآمد همان پروژه ها صورت گیرد. همچنین لازم است بانک مرکزی، وزارت امور اقتصادی و دارایی و سازمان برنامه و بودجه کشور، چارچوب مشخصی را برای اولویت بندی پروژه ها و بخش های اقتصادی در جهت استفاده از منابع مالی خارجی طراحی کنند؛ به نحوی که توازن لازم در استفاده از منابع مالی خارجی در بخش های مختلف کشور وجود داشته باشد. بانک ها نیز به عنوان امضاکندگانی قراردادهای تامین مالی خارجی باید نظارت های لازم را انجام دهند تا منابع دریافتی، دقیقاً در پروژه ها و به شکل مقرر در قراردادهای هزینه شوند و انحرافی در استفاده از وجوه مزبور رخ ندهد. به عبارت دیگر، ملاحظات مربوط به اجرای صحیح قراردادهای فاینانس و مطالبی که از این باب تذکر داده می شود، مهم و قابل توجه بوده و لازم است دستگاه های فوق آنها را مدنظر قرار دهند.

منبع دنیای اقتصاد

انواع روش های تامین مالی داخلی (بلند مدت و کوتاه مدت)

انواع روش های تامین مالی خارجی :

- روش های استقراضی (فاینانس - ریفاینانس - یوزانس - خطوط اعتباری - وام های بین المللی)
- روش های سرمایه گذاری (سرمایه گذاری مستقیم - سرمایه گذاری غیر مستقیم - تجارت متقابل)
- تامین مالی در بنگاه های کوچک و متوسط از طریق بازار سرمایه (تأمین مالی از طریق انتشار سهام - تأمین مالی از طریق اوراق بدهی - تأمین مالی از طریق بازار پول)

۲- شرح خدمات مشاور تأمین مالی:

- تدوین و بازنگری مدل های مالی، طرح های تجاری و گزارش های توجیهی
- بررسی و ارزیابی روش های مختلف تامین مالی
- طراحی و پیشنهاد ساختار سرمایه بهینه
- مشاوره و همکاری در انعقاد قراردادهای تامین مالی
- مشاوره و همکاری در تدوین قراردادهای مشارکت با سرمایه گذاران داخلی و خارجی
- مشاوره و همکاری در تامین و ارائه پیش نیازهای مورد درخواست تامین کنندگان مالی
- بررسی و ارزیابی ریسک های مرتبط با اجرا و تامین مالی پروژه و پیشنهاد روش های مدیریت و کاهش ریسک ها

مروری بر شیوه ها و روش های نوین تامین مالی پروژه ها

پریسا اسلامی میلانی - شاهپور اسمعیلی

قسمت نخست

حکومتی قرار می گیرد. در تعدادی از پروژه ها با حمایت ها و اعتبارات دولتی می توان وجوه مورد نیاز را تامین کرد، اما در پروژه های مهم و زیرساختی مورد نیاز کشور که امکان تامین وجوه کامل آن توسط دولت فراهم نیست مانند پروژه های نفتی، گازی، پتروشیمی و بسیاری از صنایع دیگر، برای توسعه زیر ساخت ها نیاز اساسی برای حضور سرمایه گذاری خارجی و استفاده از تسهیلات بانک ها و موسسات خارجی وجود دارد. اندیشیدن راهکاری برای تامین منابع مالی مورد نیاز پروژه، از مراحل اولیه برای اطمینان از به انجام رسیدن پروژه است در انتخاب روش مناسب تامین مالی در مرحله امکان سنجی پروژه باید به تمام موارد و خواسته های بخش های مختلف درگیر در پروژه از کشور میزبان پروژه، صنعت مرتبط با پروژه،

نحوه تامین مالی و تهیه بودجه اجرایی لازم برای انجام پروژه های زیربنایی و بهره برداری از محصولات و خدمات حاصل از آنها، در حال حاضر به عنوان یکی از مهم ترین چالش های پیش روی کشورهای در حال توسعه مطرح می باشد.

با توجه به وضعیت خاص کشورهای در حال توسعه و بحران های مالی در این کشورها امکان تامین سرمایه مورد نیاز برای اجرای پروژه های بزرگ به راحتی فراهم نمی شود، بنابراین انتخاب روش تامین مالی مناسب در مورد پروژه ها مساله مهمی است. در بسیاری از پروژه ها به دلیل مسائلی مانند حجم بالای سرمایه مورد نیاز، حساسیت بالای پروژه از نظر مسائل سیاسی، اقتصادی و امنیتی، عدم تمایل حضور خارجی و سرمایه گذاری آنها مساله تامین مالی مورد توجه مسوولان

پیمانکاران، خریداران، تهیه کنندگان، بانک های قرض دهنده، مساله ریسک ها و به طور کلی تمام بخش های درگیر در پروژه توجه کرد و سپس با توجه به ارجحیت و اهمیت هر کدام از آنها به انتخاب روش مناسب پرداخت. در ضمن باید توجه کرد که ساختار استفاده شده برای تامین مالی پروژه در یک کشور، ممکن است به دلیل وجود تفاوت ها در قوانین و شرایط آن موثر نباشد در حالی که به طور موثری در کشور دیگری استفاده شود، نکته مهم انتخاب شکل صحیح روش تامین مالی با توجه به شرایط هر پروژه و کشور میزبان، پروژه است. در این مقاله به معرفی روش های تامین مالی پروژه ها پرداخته می شود و سپس بر اساس دسته بندی های ارائه شده، روش استفاده در تعدادی از پروژه های ایران بررسی می شود.

مقدمه:

در حالی که سرمایه گذاری هنگفت در طرح های زیربنایی یک نیاز مبرم برای کشورهای در حال توسعه است، دولت ها قادر نیستند سرمایه لازم برای تامین مالی این پروژه ها را تامین کنند. برای حل این معضل دولت ها باید روش های نوین تامین مالی پروژه ها را به کار گیرند این روش ها به بخش خصوصی امکان می دهد تا در پروژه های زیربنایی و عمومی مشارکت کند، بدون این که برای همیشه مالک طرح های زیر بنایی شود. اخیرا استفاده از قراردادهای ساخت، بهره برداری و انتقال، جهت خصوصی سازی، جذب سرمایه های خارجی، دسترسی به تکنولوژی پیشرفته و مهارت های فنی و بهره مندی از مدیریت کارآمد، مورد توجه دولت ایران نیز قرار گرفته است. مهم ترین و موثرترین راه حل تحقق اهداف توسعه در یک کشور، وجود ساختار اقتصادی توانمند با بازار مالی فعال است. به دلیل فقر حاکم و کمبود پس انداز مالی در اغلب کشورهای در حال توسعه، امکانات داخلی در این گونه کشورها برای تشکیل سرمایه جهت تحقق اهداف توسعه ای و انجام پروژه های زیربنایی کافی نیست و به همین دلیل اکثر این کشورها ناچارند کسری سرمایه مورد نیاز خود را از منابع خارجی تامین کنند و به این ترتیب گرایش به سمت جذب منابع مالی خارجی شکل می گیرد. در تامین مالی پروژه ها با توجه به نوع پروژه و صنعت مرتبط با آن، حجم مالی و زمان مورد نیاز در نظر گرفته شده برای پروژه، شرایط کشور میزبان پروژه از نظر امنیت سیاسی، اقتصادی و قوانین موجود در آن و بالاخره میزان حساسیت پروژه در آن کشور، می توان روش های مختلفی را برای تامین مالی پروژه متصور شد که در حالت کلی این موارد شامل:

- در صورت استفاده از منابع داخلی
- ۱. تخصیص بخشی از درآمد کل کشور
- ۲. تخصیص بخشی از درآمد حاصل از صادرات

• در صورت استفاده از منابع خارجی

۱. روش های قرضی (استقراضی)
 - تامین مالی شرکتی، تامین مالی پروژه ای
 ۲. روش های غیر قرضی (سرمایه گذاری)
 - سرمایه گذاری مستقیم خارجی
 - سرمایه گذاری غیرمستقیم خارجی
- نکته مهم در مورد انتخاب هر کدام از این روش ها شرایط و ویژگی های پروژه و کشور میزبان پروژه و به دست آوردن بهترین بازده مورد انتظار می باشد. روشی مورد توجه قرار می گیرد تا بتواند با کمترین میزان صرف وقت و هزینه،

جوابگوی ریسک های پروژه باشد. سیاست های اتخاذ شده کشور میزبان در به کار گیری هر کدام از این روش ها بسیار حائز اهمیت است چه بسا روش های مفیدی با توجه به شرایط پروژه و در نظر گرفتن موارد دیگر قابل تصور باشد. اما عدم توجه دولت یا خط مشی سیاست های اقتصادی کشور میزبان یا ناآگاهی آنها و مهیا نبودن زیرساخت های مورد نیاز مانع از به کارگیری آن شیوه شود. از طرفی توجه متولیان پروژه در پیش بینی و در نظر گرفتن شیوه تامین مالی مناسب با شرایط پروژه در به کار گیری روش های مختلف تامین مالی بسیار موثر است. در حالت کلی برای رسیدن به یک ساختار مناسب باید روش های تخصیص ریسک، نوع قراردادها، جنبه های حقوقی و مالی هر ساختار و هماهنگی آن با شرایط پروژه مورد بررسی قرار گیرد.

انواع روش های تامین مالی داخلی

انواع تسهیلاتی که در حال حاضر برای اجرای طرح ها یا اعتبارات پروژه ای ارائه می شود عبارتند از وام، اجاره به شرط تملیک، فروش اقساطی، کمک های فنی، مشارکت در سرمایه، تسهیم سود، استصناع و خطوط اعتباری.

وام: (Loan)

این نوع از تسهیلات برای طرح هایی با آثار اجتماعی و اقتصادی قابل توجه که زمان اجرای طولانی دارند و ممکن است درآمدها مهم نباشند به کار می رود. وام ها به دولت ها یا موسسات عمومی و غالبا به کشورهای کمتر توسعه یافته عضو برای اجرای طرح های زیربنایی و صنعتی اعطا می شود.

اجاره به شرط تملیک: (Leasing)

یک نوع اعتبار میان مدت برای اجرای طرح های صنعتی است که براساس آن تجهیزات سرمایه ای و سایر سرمایه های ثابت مثل کارخانه، ماشین آلات و تجهیزات برای صنایع، صنایع تبدیلی کشاورزی، زیربنایی، حمل و نقل و غیره برای استفاده هر دو بخش خصوصی و عمومی ارائه می شود. این نوع از تسهیلات برای کشتی، تانکرها، نفت، کشتی های ماهیگیری و غیره هم اعطا می گردد. بعد از پایان مدت اجاره، بانک مالکیت تجهیزات را به مستاجر به صورت هبه منتقل می کند.

فروش اقساطی: (Instalment Sale)

فروش اقساطی شبیه اجاره به شرط تملیک است. با این تفاوت عمده که در فروش اقساطی مالکیت سرمایه در زمان تحویل به ذینفع منتقل می شود. براساس این شیوه، بانک تجهیزات و ماشین آلات را خریداری می کند و با اعمال درصدی سود به ذینفع می فروشد.

مشارکت در سرمایه: (Equity Participation)

در این روش تامین مالی بانک در سرمایه شرکت های در حال فعالیت یا جدید در بخش خصوصی یا عمومی مشارکت می کند.

تسهیم سود: (Profit Sharing)

نوعی از مشارکت است که طبق آن دو یا چند شریک برای تامین مالی یک شرکت، سرمایه ای را فراهم می کنند. مشارکت کنندگان به نسبت سهمی که فراهم کرده اند در سود یا زیان شرکت، شریک هستند.

خطوط اعتباری: (Line of Financing)

طبق این شیوه، بانک از طریق اعطای تسهیلات، اجاره به شرط تملیک و فروش اقساطی به منظور کمک به رشد و توسعه صنایع کوچک و متوسط کشورهای عضو (عموما در بخش خصوصی) اعتبار می دهد.

استصناع: (Istisna's)

این شیوه تامین مالی یک نوع جدید از تامین اعتبار برای اجرای طرح های صنعتی و تجارت کالاهای سرمایه ای و افزایش تولید صادراتی کشورهای عضو است. استصناع قراردادی برای تولید کالاهای تولیدی یا دیگر دارایی هاست که براساس آن تولیدکننده تعهد می کند، کالاهای مشخص را مطابق با ویژگی معین، با نرخ مشخص و در یک زمان خاص تولید کند.

کمک فنی: (Technical Assistance)

علاوه بر موارد مزبور، بانک برخی کمک های فنی را نیز به صورت بلاعوض یا وام برای فراهم آوردن مهارت های فنی جهت کمک به طرح ها مانند تهیه مطالعات امکان سنجی، طراحی و مهندسی، نصب و ارائه خدمات مشاوره ای از قبیل تعیین سیاست ها، مطالعات بخش ها، تحقیقات و غیره به کشورهای عضو کمتر توسعه یافته اعطا می کند.

انواع روش های تامین مالی خارجی روش های قرضی (استقراضی)

در این گونه از روش ها کشور سرمایه پذیر وامی را از کشور یا موسسه وام دهنده دریافت می کند و موظف است در سررسیدهای مقرر اقساط بازپرداخت آن را به وام دهنده بپردازد. در این نوع روش ها کشور یا بانک وام دهنده هیچ گونه ریسکی را نمی پذیرد و تمام ریسک ها متوجه کشور وام گیرنده است. به عبارتی روش های قرضی که می توان از آنها به عنوان وام نام برد عمدتاً با تضمین بازپرداخت همراه می باشند و در کشور ما به دو گروه عمده قابل تفکیک می باشند:

- استفاده از تسهیلات اعتباری ماخوذ از بانک ها و موسسات مالی خارجی
- استفاده از تسهیلات بانک های توسعه ای مانند بانک جهانی و بانک توسعه اسلامی

معمول است که بانک کشور با هدایت و نظارت بانک مرکزی با گروه های بانکی کشورهای صنعتی موافقتنامه هایی موسوم به موافقتنامه پایه منعقد می نمایند که به موجب آن بانک ها یا گروه بانک های خارجی طرف موافقتنامه تا سقف معینی تسهیلات ارزی در اختیار بانک های تجاری ایران قرار می دهد. موافقتنامه یا اعطای تسهیلات در هر مورد منوط به تایید گزارش توجیهی پروژه ای که مصرف کننده اعتبارات است از سوی بانک های داخلی و نیز طرف های خارجی می باشد ایران با بانک های کشورهای آلمان، ایتالیا، فرانسه، سوئیس، کره، چین، هند، اتریش و... خطوط اعتباری دارد. که از این بین همکاری بیشتری را با بانک های آلمان، ایتالیا، فرانسه و چین

دارد. در انعقاد قرارداد مالی با اعتبار دهندگان خارجی علاوه بر مشخص کردن نرخ ها و شرایط استفاده از اعتبار اعطایی، شرط تضمین دولت نیز قید می شود. وزارت امور اقتصادی و دارایی وظیفه دارد نسبت به صدور تضمین های لازم اقدام کند. در عمل پس از انعقاد قرارداد مالی بین بانک های کشور و اعتباردهنده خارجی و صدور ضمانت نامه کلی توسط وزارت امور اقتصادی و دارایی، خط اعتباری ایجاد می شود. در حالت کلی اعطای تسهیلات توسط موسسات و بانک های خارجی می تواند بر اساس اعتبار شرکت متولی پروژه تامین مالی شرکتی باشد یا با توجه به ویژگی ها و جریان نقدینگی پروژه برای بازپرداخت وام باشد که به آن تامین مالی پروژه ای گفته می شود.

تامین مالی شرکتی

در این نوع تامین مالی کشور یا موسسه وام علاوه بر اعطای وام، به نحوه هزینه شدن آن نیز نظارت کامل داشته و نوع مصرف را از ابتدا با وام گیرنده شرط می کند. در واقع در این شیوه تامین مالی از اعتبار شریکان یک شرکت برای تامین وجوه مورد نیاز پروژه استفاده می کنند. پس از تعیین اعتبار شرکت، سرمایه لازم برای اجرای یک پروژه اقتصادی مشخص توسط موسسه اعتباری یا بانک عامل خارجی تامین می شود. نرخ بهره هم بر حسب شرایط اقتصادی و ریسک کشور در زمان اعطای اعتبار تعیین می شود. در ایران مالک پروژه به خصوص پروژه های زیر بنایی دولت ایران است و دولت بر اساس اعتبار و رتبه ریسک خود می تواند از تسهیلات استفاده کند. این انتخاب اغلب برای پروژه های کوچکتر و سرمایه مورد نیاز کمتر مناسب است اما در ایران به دلیل ضعف در روش های دیگر این روش با ضمانت دولت بیشترین روش مورد استفاده در تامین مالی از منابع خارجی است.

با وجود تامین مالی دولتی، شرکت های خصوصی از این نوع تامین مالی اجتناب می کنند چون این شیوه ترازنامه آنها را تغییر می دهد و در ظرفیت و پتانسیل آنها برای شرکت در پروژه های آینده ایجاد محدودیت می کند.

شرکت های خصوصی محدودیت دیگری نیز در جذب این منابع می توانند داشته باشند و آن مبلغی است که در مقابل وام گرفته شده باید در حساب های خارجی داشته باشند است. علاوه بر شرکت ها، انعکاس این وام ها در ترازنامه دولت نیز تاثیر منفی دارد و باعث می شود کشور در تامین مالی پروژه های آینده خود دچار محدودیت شود. در این روش مدیریت ریسک بر عهده شرکت یا دولت اعتبارگیرنده است و آنها با توجه به آگاهی و شناخت خود از ریسک ها می توانند از این روش استفاده کنند. با توجه به نادیده گرفته شدن مدیریت ریسک در ایران اکثر پروژه ها تحت ریسک های موجود، در زمان و هزینه مناسب خود انجام نشده و در بازپرداخت ها دچار مشکل می شوند بنابراین برای حفظ اعتبار و وجه خود در مقابل بانک های خارجی باید به دنبال منابعی برای جبران کمبود در

این بازپرداخت‌ها باشند.

در نتیجه این سیکل تکرار می‌شود و در بعضی مواقع پروژه توجیه مالی خود را به علت بالا رفتن هزینه‌ها از دست می‌دهد. به علاوه برای دریافت اعتبار، لازم است تا درصدی از مبلغ در بانک مزبور ذخیره شود که این مساله در بسیاری موارد در حد توانایی اعتبارگیرندگان نمی‌باشد. حسن این روش این است که در تامین مالی بر اساس اعتبار شرکت احتیاج به مطالعات وسیعی نیست و تنها در حد اعتبار شرکت یا کشور درخواست‌کننده سنجیده می‌شود و در زمان و هزینه صرف شده برای آن به نسبت روش تامین مالی پروژه ای بسیار کمتر است.

تامین مالی پروژه‌ای

در این نوع تامین مالی، کشور یا موسسه وام‌دهنده هیچ گونه شرطی را برای نحوه مصرف وام پرداختی قرار نمی‌دهد و در واقع فاز تامین مالی از فاز اجرایی آن کاملاً جدا است.

اصطلاح رایجی در ایران در توضیح این روش وجود دارد به نام فاینانس خودگردان که بیشتر در مورد پروژه‌های نفتی رایج است و تعریف بیان شده برای آن این است که "به گونه ای تامین مالی گفته می‌شود که بازپرداخت‌های هزینه از محل صدور محصولات تولیدی همان طرح انجام شود. دولت نیز موظف است تا تسویه کامل کلیه تعهدات ناشی از سرمایه گذاری مربوط، اجازه صدور محصولات تولیدی این طرح را تضمین کند". قسمت اول این تعریف که بازپرداخت‌ها بر اساس محصولات تولیدی پروژه صورت می‌گیرد، صحیح است، اما این روش به درستی ویژگی‌های این ساختار را ندارد و بیشتر ساختاری است که داخل شرکت نفت ایران به کار می‌رود و در واقع باز هم اعطای تسهیلات بر اساس اعتبار شرکت نفت می‌باشد و در واقع روش درون سازمانی شرکت نفت است. تعریفی که در ادامه آمده است به روشنی یکی از وجوه تمایز تامین مالی پروژه ای از دیگر ابزار تامین مالی را نشان می‌دهد: «تامین مالی پروژه ای شامل شده است از تاسیس و به وجود آمدن یک موسسه تامین مالی مستقل قانونی با بدهی بدون اتکا یا با اتکای محدود به دارایی حامیان پروژه و سرمایه ای از یک یا چند حامی برای هدف تامین مالی پروژه‌های زیربنایی.»

در این تعریف از تامین مالی پروژه ای به وجود آمدن یک موسسه مستقل قانونی برای مالکیت دارایی‌ها مشخص شده است. چون شرکت پروژه از نظر قانونی مستقل است، در صورت دیفالت وام خطری حامیان پروژه را تهدید نمی‌کند. استقلال قانونی همچنین این اطمینان را می‌دهد که تهیه‌کننده سرمایه، نگرانی در مورد وضعیت مالی حامیان برای طلب از قبل وجود نداشته نباشد و به درآمد و جریان نقدینگی آینده پروژه توجه کند.

در تامین مالی پروژه ای از دارایی‌های پروژه و در آمد آتی پروژه به عنوان پایه‌هایی برای تامین وجوه مورد نیاز استفاده می‌کنند. مدیریت ریسک در این ساختار نقش بسیار مهمی دارد و اصولاً ارتباط بین بخش‌های درگیر در پروژه به منظور مدیریت ریسک پروژه‌ها و به وسیله قرار دادها برقرار می‌شود. در این ساختار از کسانی که خواستار اجرای پروژه هستند به عنوان حامیان پروژه نام برده می‌شود. این سوال وجود دارد که چرا حامیان، تامین مالی پروژه ای را برای تامین مالی پروژه‌ها انتخاب می‌کنند؟ تامین مالی پروژه ای هزینه‌ها را نسبت به تامین مالی شرکتی بالاتر می‌برد و زمان بیشتری را برای سازماندهی می‌خواهد و توجه بیشتری باید به درگیری‌های خاص مدیریت زمان و کارشناسی تکمیل، بازاریابی و اداره و مدیریت وام در طول حیات پروژه صورت گیرد. سوالی که مطرح می‌شود این است که دلایل حامیان برای انتخاب

این روش برای تامین مالی یک پروژه چیست؟ از جمله دلایل ممکن است این باشد که حامیان پروژه بخواهند خودشان را در مقابل بدهی و ریسک پروژه یا هر دیفالتی در مورد پروژه ایزوله کنند یا تمایل بخشی از حامیان این است که دارایی‌های پروژه را در ترازنامه خودشان نداشته باشند یا ممکن است خواست جدی برای تقسیم بخشی از ریسک حامیان پروژه از این طریق در پروژه‌های بزرگ با دیگران وجود داشته باشد.

یک حامی ممکن است برای قرض گرفتن وجوه ضروری برای پروژه بر اساس اعتبار شرکت خود با محدودیت‌هایی در قرض گرفتن مواجه شود، ممکن است مزیت مالیاتی (مانند معافیت مالیاتی یا دیگر امتیازات مالیاتی) در یک حوزه در صورت کاربرد این ساختار برای پروژه وجود داشته باشد و یا قانون‌گذار در اختیارات قانونی ویژه ممکن است به طور مستقیم حامیان را مجبور کند که راهکار تامین مالی پروژه ای را ادامه دهند.

از معایب این روش می‌توان به صرف زمان و هزینه بالادر ابتدای کار برای مطالعات امکان‌سنجی اشاره کرد. مشکلات تخصیص ریسک، خدمات ناشی از ضعف مدیریت، تأثیرات منفی ناشی از سلب مالکیت و دیگر ریسک‌های سیاسی در این ساختار بیشتر مورد توجه است.

در روش تامین مالی پروژه ای ملاک اصلی برای تامین‌کننده منابع مالی خارجی، «اقتصادی بودن طرح» می‌باشد. چنانچه مطالعات امکان‌سنجی طرح به لحاظ اقتصادی مثبت باشد، تامین‌کننده منابع مالی، بدون مشارکت مستقیم سهمی، می‌پذیرد که منابع لازم را به صورت نقدی و غیرنقدی در اختیار واحد مورد نظر قرار دهد و در مقابل محصولات تولیدی طرح را مابه‌ازای اصل سود مورد توافق دریافت کند.

در بخش دوم این مقاله به تشریح برخی از روش‌های تامین مالی پروژه ای پرداخته خواهد شد.

منافع و چالش‌های تامین مالی خارجی

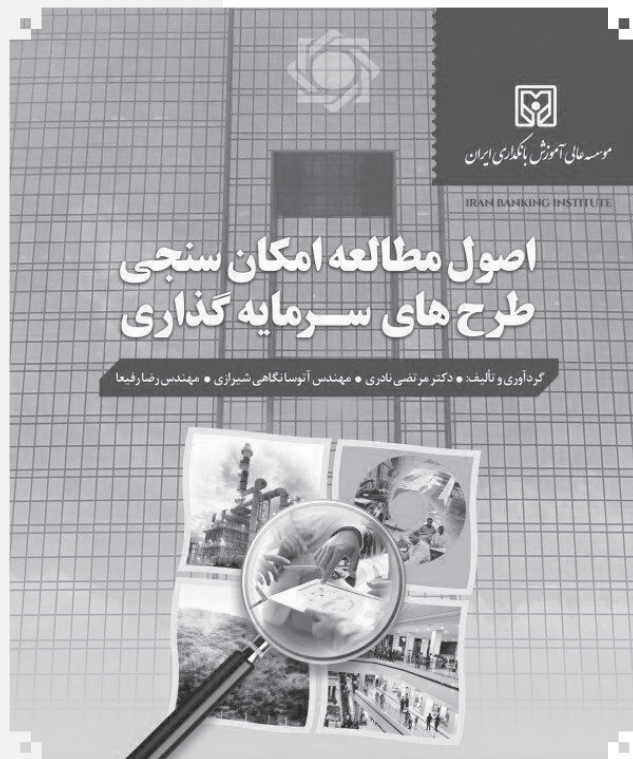
کشور و چه در مقایسه با تولید ناخالص داخلی در قیاس با سایر کشورها بسیار اندک است و اگر بدهی خارجی بالا، نشانه ضعف اقتصادی کشورها بود، نباید کشورهای توسعه یافته تا این میزان بدهی خارجی داشته باشند. قطعاً کشورهای مزبور به دلیل ضعف اقتصادی اقدام به اخذ وام از خارج نکرده‌اند و با توجه به مزایای تامین مالی خارجی چنین اقدامی را انجام داده‌اند.

واقعیت این است که ایران، اگرچه ظرفیت‌های بسیاری برای اجرای پروژه‌های عمرانی و تولیدی و توسعه اقتصادی دارد، اما در حال حاضر منابع مالی کافی برای اجرای این پروژه‌ها در اختیار ندارد. تنگنای منابع سال‌هاست که از زبان مسوولان دولتی به عنوان چالش اصلی اجرای طرح‌های توسعه‌ای در صنایع مختلف مطرح می‌شود. توسعه صنعت نفت و گاز در ایران نیازمند منابع مالی است که متأسفانه دولت با محدودیت‌های بودجه‌ای که دارد قادر به تامین تمامی آن‌ها نیست. از این رو، جذب منابع مالی از خارج از کشور برای اجرای چنین طرح‌هایی، میتواند ظرفیت تولید و اشتغال‌زایی در اقتصاد ایران را افزایش دهد. وام‌ها و منابع مالی خارجی، اگر برای پروژه‌های مولد اقتصادی که درآمد ارزی دارند و قادر به ایفای تعهدات ناشی از وام، از منابع خود پروژه هستند صرف شوند، می‌توانند به گشودن برخی از گره‌ها و چالش‌های اصلی توسعه کشور کمک کنند. همانطور که در یک خانوار، وام گرفتن اگر برای خرید کالاهای مصرفی نباشد و برای اموری همچون تامین مسکن باشد، به پیشرفت اقتصادی خانواده کمک می‌کند و در یک بنگاه اقتصادی، وام گرفتن برای توسعه توان تولیدی آن بنگاه، امری پسندیده است، در یک کشور نیز وام گرفتن برای افزایش ظرفیت تولید و رقابت پذیر کردن اقتصاد، امری مفید و

هنگامی که اخبار مربوط به قراردادهای تامین مالی بین‌المللی (فاینانس) منتشر می‌شود، برخی گمان می‌کنند که تامین مالی از خارج از کشور، نشانه ضعف اقتصاد کشور است و این نکته را مطرح می‌کنند که چرا کشوری که منابع غنی و سرشار نفت و گاز دارد، باید از کشورهای خارجی وام بگیرد و برای آن سود هم پرداخت کند. برخی دیگر اما از زاویه عملکرد گذشته و سال‌های قبل از انقلاب به نقد این قراردادها می‌پردازند.

به باور آنان، چرا کشوری که در آن دوران به کشورهای خارجی (و حتی به ادعای آن‌ها به برخی کشورهای اروپایی) وام می‌داده، اکنون باید از کشورهای گوناگون (از جمله برخی کشورهای آسیایی) وام دریافت کند. عده‌ای دیگر، ایجاد بدهی خارجی را آینده‌فروشی میدانند و معتقدند که بدهی خارجی، این پتانسیل را دارد که در سال‌های آینده کشور را با مشکل مواجه کند. برخی نیز این پرسش را مطرح میکنند که اگر قراردادهای تامین مالی خارجی به نفع ایران است، چرا طرف‌های خارجی به ایران وام میدهند و منافعی که طرف خارجی از وام دادن به ایران می‌برد، چیست.

حقیقت این است که برخی از انتقادات فوق، مبتنی بر فرض‌ها و تحلیل‌های نادرستی هستند. وام گرفتن از کشورهای خارجی، به هیچ وجه نشان‌دهنده ضعف در نظام اقتصادی کشورها نیست. نگاهی به آمار بدهی‌های خارجی کشورها نشان میدهد بسیاری از اقتصادهای توسعه یافته، بدهی خارجی قابل توجهی دارند و تامین منابع مالی خارجی، به شرطی که به نحو حساب شده و برای پروژه‌های اقتصادی انجام شود نه تنها واجد اشکال نیست، بلکه یک مزیت مهم محسوب می‌شود. گفتنی است که میزان بدهی خارجی ایران، چه نسبت به جمعیت

اصول مطالعه امکان سنجی طرح های سرمایه گذاری

گردآوری و تألیف: دکتر مرتضی نادری، مهندس آتوسا نگاهی شیرازی، مهندس رضا رفیعا

کتاب اصول مطالعه امکان سنجی طرح های سرمایه گذاری به همت سه نفر از کارکنان بانک صنعت و معدن گردآوری، تدوین و چاپ نخست آن توسط موسسه عالی آموزش بانکداری ایران در مردادماه سال ۱۳۹۶ ارائه شده است. هدف اصلی انتشار کتاب آشنا کردن مدیران و کارشناسان نظام بانکی و ذی نفعان اجرای طرح های سرمایه گذاری کشور با اصول علمی و روش مناسب انجام مطالعات امکان سنجی و اتخاذ تصمیم مناسب راجع به طرح های سرمایه گذاری ذکر شده است. مضاف بر این، ارائه یک مرجع علمی - آموزشی بین بانکی به اندازه کافی کاربردی، برای پرورش تصمیم سازان (کارشناسان خبره) در راستای بهبود کارایی تخصیص سرمایه در کشور به عنوان دیگر هدف انتشار کتاب ذکر شده است.

این کتاب بر اساس مبانی نظری مطالعه طرح و با تأکید بر چارچوب پیشنهادی سازمان توسعه صنعتی ملل متحد (UNIDO) و تجربیات مؤلفین تنظیم و به بازار معرفی شده است. این مستند به تحلیلگران و تصمیم گیران کمک می کند که بصورتی نظام مند و بیطرفانه به بررسی توجیه پذیری طرح های سرمایه گذاری پرداخته و با توجه به معیارهای موردنظر ذی نفعان، بر اساس شاخص های متنوع مالی و اقتصادی، تحلیل های واقع بینانه ای را جهت اتخاذ تصمیم ارائه نمایند.

کتاب، شامل یک پیش گفتار از ناشر (مؤسسه عالی آموزش بانکداری ایران) و یک مقدمه از مؤلفان است که در ۵۱۶ صفحه، در ۶ فصل (کلیات و چشم انداز - مطالعه بازار و بازاریابی محصولات طرح - بررسی فنی - تجزیه و تحلیل مالی طرح - تجزیه و تحلیل اقتصادی طرح - ارزیابی طرح) با پیوست ها و کتاب نامه تهیه و منتشر شده است.

ناشر اثر در پیش گفتار کتاب سرمایه گذاری را یکی از مهم ترین عوامل تولید و رشد و توسعه اقتصادی در هر کشور معرفی می کند و می افزاید: "افزایش تولید محصولات و خدمات و ایجاد فرصت های شغلی جدید، مستلزم سرمایه گذاری های جدید در بخش های مختلف اقتصادی است.

در دنیای امروز که اقتصاد، تجارت و کسب و کارها جهانی شده است، سرمایه گذاری ها نیز از مرزهای ملی کشورها فراتر رفته و سرمایه گذاران برای کسب درآمد و سود بیشتر، فعالیت های اقتصادی خود را در کشورهای مختلف جهان گسترش داده اند.

فراهم کردن زمینه ها و شرایط مساعد برای جلب و جذب سرمایه گذاری های داخلی و خارجی، نکته حائز اهمیت دیگری است که می باید به آن توجه

ویژه ای مبذول گردد. چنانچه اوضاع سیاسی و اقتصادی کشوری از ثبات لازم برخوردار نباشد، نااطمینانی و میزان خطر پذیری سرمایه گذاری های داخلی و خارجی در طرح ها و پروژه های آن کشور افزایش خواهد یافت.

با توجه به نکات ذکر شده، شایسته است که سرمایه گذاران، به ویژه تأمین کنندگان منابع مالی طرح ها که اغلب بانک ها و مؤسسات مالی و اعتباری هستند، طرح سرمایه گذاری خود را با دقت و حساسیت بیشتری مورد ارزیابی و امکان سنجی قرار دهند."

مؤلفان نیز در مقدمه کتاب سرمایه گذاری را یکی از واقعیات عینی دنیای امروز و از الزامات اصلی رشد پایدار در تمامی جوامع شمرده و افزوده اند: "از دیدگاه کلان اقتصادی، واژه سرمایه گذاری به افزایش ذخایر کالا و امکانات سرمایه ای و تولیدی به منظور ایجاد ظرفیت های تولیدی جدید با حفظ ظرفیت های تولیدی موجود در آینده دلالت دارد. شرط لازم جهت شکل گیری سرمایه گذاری در جامعه، تجهیز پس اندازها می باشد، به این مفهوم که در هر دوره جامعه باید بخشی از تولید خود را مصرف ننموده و آن را جهت ایجاد ظرفیت های تولیدی جدید با حفظ ظرفیت های موجود به کار گیرد.

از دیدگاه خرد اقتصادی یا به عبارت بهتر از منظر یک شخص (حقیقی یا حقوقی) به این مفهوم است که فرد یا افراد ذی نفع در بنگاه یا شرکت، بخشی از عواید یا ثروت خود را حداقل با نیت حفظ وضع موجود یا به نیتی والا تر، یعنی بهبود وضعیت خود در آینده، مصرف نکرده و آن را سرمایه گذاری نمایند. لذا سرمایه گذاری یکی از مهم ترین تصمیماتی است که همواره فرد، بنگاه یا جامعه با آن روبه روست.

از سوی بانک مرکزی؛ اولویت های تأمین مالی ۹۶ به بانک ها ابلاغ شد

متوسط و اجرایی کردن منویات مقام معظم رهبری (مدظله العالی) برای ایجاد رونق تولید و کمک به تحقق هدف رشد اقتصادی که باتوجه به احساس مسئولیت بانک ها و استانداران محترم مبنی بر دقت و نظارت بیشتر در نحوه مصرف تسهیلات و جلوگیری از اتلاف منابع بانکی صورت پذیرفته است، به استحضار می رساند عملکرد اعطای تسهیلات در سال گذشته به بنگاه های کوچک و متوسط نشان می دهد شبکه بانکی کشور با روحیه جهادی، احساس مسئولیت و همگام با سیاست های دولت محترم، رسالت خویش را به نحو شایسته به انجام رسانده و با بهره گیری بهینه و هدایت صحیح منابع مالی موجود برای خارج کردن بنگاه های کوچک و متوسط از رکود و بهبود وضعیت اقتصادی به ویژه در بخش صنعت کشور تلاش کرده است.

در این راستا رشد اقتصادی بدون احتساب نفت در ۹ ماهه سال ۱۳۹۵، ۱.۹ درصد و رشد صنعت ۵.۸ درصد بوده و از طرفی رشد تولید ناخالص داخلی بدون نفت نیز روند صعودی داشته به طوری که این رقم در سه ماهه سوم سال ۱۳۹۵ به ۴.۶ درصد ارتقا پیدا کرده است. بنابراین تحریک اقتصادی ناشی از سیاست های پولی و اعتباری بانک مرکزی و نظام بانکی و هدایت منابع به سمت سرمایه در گردش در حوزه صنعت مطلوب بوده و انتظار می رود رشد اقتصادی در بخش های غیرنفتی و صنعت همچنان به روند بهبود و افزایشی خود ادامه دهند.

براین اساس، بانک مرکزی «دستورالعمل تأمین مالی بنگاه های کوچک و متوسط در سال ۱۳۹۶» را به شبکه بانکی ابلاغ کرد. بدیهی است به منظور جلوگیری از انحراف منابع محدود بانک ها لازم است در مرحله اول بانک ها و مؤسسات اعتباری با در نظر گرفتن اصول کلی اعطای تسهیلات و اعتبارسنجی متقاضی و اخذ تأمین کافی، نسبت به اعطای تسهیلات موضوع دستورالعمل موردنظر اقدام کنند و سپس نظارت بر محل مصرف تسهیلات را در دستور کار خود قرار دهند.

به گزارش بانکداران ۲۴ (Banker)، در سال جاری با هدف استمرار رونق تولید، حفظ اشتغال فعلی، ایجاد اشتغال جدید و افزایش رشد اقتصادی کشور مقرر شد تأمین سرمایه در گردش مورد نیاز تعداد ۱۰ هزار بنگاه اقتصادی، تأمین منابع مالی مورد نیاز تعداد ۶ هزار طرح های نیمه تمام با پیشرفت فیزیکی حداقل ۶۰ درصد و تأمین مالی موردنیاز برای بازسازی و نوسازی تعداد ۵ هزار واحد اقتصادی از محل منابع داخلی در اولویت شبکه بانکی کشور قرار گیرد.

پیشبینی میشود این اهداف با تخصیص حدود ۳۰۰ هزار میلیارد ریال تسهیلات در سال جاری تحقق یابد که از این میان باید مجموعاً ۲۰۰ هزار میلیارد ریال برای سرمایه در گردش و تأمین مالی طرح های نیمه تمام و ۱۰۰ هزار میلیارد ریال برای بازسازی و نوسازی واحدهای اقتصادی که از توجیه فنی، مالی و اقتصادی لازم برخوردار هستند، تخصیص یابد.

همچنین تأمین مالی بنگاه های اقتصادی کوچک و متوسط که جزء مشتریان بانک ها هستند در اولویت اعطای تسهیلات موصوف هستند. اضافه میکند در زمینه عملکرد تسهیلات اعطایی به این گونه متقاضیان، ضرورت دارد هماهنگی لازم با وزارت صنعت، معدن و تجارت برای ارایه اطلاعات موردنیاز به منظور درج عملکرد در سامانه «هماهنگ» صورت پذیرد.

لازم به ذکر است بسیاری از واحدهای صنفی نیز در زنجیره عرضه محصولات بنگاه های کوچک و متوسط قرار دارند و در زمینه های مختلف تولیدی، توزیعی، کشاورزی و خدماتی فعالیت می کنند که بدون حضور آنها، اقتصاد کشور توان حرکت ندارد، بنابراین از آنجاییکه اصناف ضرورتی به ثبت نام در سامانه بهین یاب ندارند توصیه می شود تأمین مالی این گروه از متقاضیان نیز در کنار بنگاه های کوچک و متوسط با رعایت مقررات بانکی مورد اهتمام و توجه جدی بانک ها قرار گیرد. بانک مرکزی، ضمن تشکر از اقدامات بعمل آمده در سال ۱۳۹۵ در راستای تأمین مالی بنگاه های اقتصادی کوچک و

تلفن ها : ۸۸۵۳۸۱۹۱ - ۸۸۵۳۸۹۹۵ - ۸۸۷۳۹۴۸۸ - ۸۸۵۳۲۲۴۳ - ۰۲۱

نمابر : ۰۲۱-۸۸۱۷۷۹۱۰

کد پستی : ۱۴۱۵۸۶۳۸۶۱

پست الکترونیک : info@abcic.ir

پایگاه اطلاع رسانی : www.abcic.ir

نشانی : تهران، میدان آرژانتین ، خیابان احمد قصیر (بخارست) خیابان دوازدهم غربی - پلاک ۲ - واحد ۲